

เทศน์ที่ธรรมศาสตร์รังสิต ครั้งที่ ๑ ไฟล์ที่ ๔

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๐

ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ต.คลองหนึ่ง อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี

ถาม : ปัญหามันคือว่า พระกรรมฐานนี้ถ้าให้เข้าไปถวายของ ให้ถวายทาง ซ้ายมือ ไม่ควรเข้าไปทางขวา ท่านถึงจะเมตตาสงสาร การปฏิบัติที่ถูกต้องควรจะทำ อย่างไร เพื่อที่จะรู้วินัยใน วินัยที่เคร่งครัด

หลวงพ่ : วินัยนะ เวลาผู้ที่ปฏิบัติขึ้นมาแล้ว กฎหมายที่ใช้ในเมืองไทย ถ้าเราชาว พุทธมีศีลธรรมกันหมด กฎหมายแทบจะไม่มีกฎหมายเลย เพราะเราจะไม่ทำผิด กฎหมายกัน กฎหมายทุกอย่างที่บัญญัติขึ้นมาเป็นของสมมุติ แต่มันจำเป็นต้องมี ถ้ามัน ไม่จำเป็นต้องมี เพราะคนคิดร้ายมี คนที่มีความเห็นต่างๆ มี ดังนั้นมันควรจะมีกรอบ มี ขอบ มีเขตของการบังคับคนหมู่มาก

คนหมู่มากนั้นต้องมีสิ่งที่บังคับ ถ้าไม่บังคับ คนมันจะเถลไถลออกไป แต่ในเมื่อ เป็นพระกรรมฐานแล้ว เป็นผู้ปฏิบัติ วุฒิภาวะมันต้องสูงกว่านั้น เหมือนกับกฎหมายนี้ บังคับกับโยม ญาติโยมนี่โดนกฎหมายบังคับ พระนี้ไม่ควรจะมีกฎหมาย เพราะอะไร เพราะ พระมีธรรมวินัยที่เหนือกว่ากฎหมายอยู่แล้ว พระถ้าไม่ทำผิดธรรมวินัย กฎหมายจะมา บังคับอะไร เพราะมันไม่ผิด มันดีกว่ากฎหมายอีก กฎหมายก็เป็นเรื่องของต่ำๆ ใจ

แล้วข้อวัตรปฏิบัติก็เหมือนกัน “ถ้าเราจะเข้าไปถวายพระ ควรจะถวายทางไหน ทางซ้ายมือหรือขวามือ แล้วท่านจะเมตตา” ถ้าเกิดทางซ้ายมือเข้าไม่ได้จะทำอย่างไร ทาง ซ้ายมือเป็นทางตันจะทำอย่างไร จะต้องเข้าทางซ้ายมือ ทางขวามือเข้ามาไม่ได้หรือ ?

มันเป็นรูปแบบนะ เพราะถ้าเราจะปฏิบัติกัน เราจะเป็นครูบาอาจารย์กัน ถ้าไม่มี พื้นฐาน ไม่มีรากฐาน นี่มันเป็นพิธีการ เราจะเอาพิธีการมาเป็นเป้าหมายไม่ได้ การ

ประพศติปฏิบัติของเราคือปฏิบัติเข้าหาเป้าหมาย เป้าหมายคือความสุข ความสงบในหัวใจ แต่น้ำมันเป็นพิธีการนะ

จะเล่าเรื่องเด็กๆ ให้ฟังนะ ประเพณีไทยนี้เป็นเรื่องเด็กๆ เวลามาวัดกันจะถวายดอกไม้ธูปเทียน ดอกบัวนี้พับไม่ได้นะ ถ้าพับแล้วจะอาภัพ เขาไม่พับดอกบัวกันนะ บางที่เขาสอนกันอย่างนั้น เพราะอะไรรู้ไหม เพราะหัวหน้าไม่มีวุฒิภาวะ สิ่งใดที่เป็นวุฒิภาวะควรจะมาสอนกัน เป็นเรื่องของหัวใจใช่ไหม ให้อธิบายพิธีกรรมถวายดอกไม้ธูปเทียน ดอกบัวพับไม่ได้ พับแล้วจะอาภัพ ทำแล้วจะไม่เจริญรุ่งเรือง มันเหมือนเด็กๆ

ดูเด็กๆ นะ ลูกเราเด็กๆ ปัญญายังไม่เกิด เวลากินผลไม้ พ่อแม่จะบอกว่า เม็ดผลไม้ห้ามกลืนเข้าไปนะ ประเดี๋ยวมันจะงอกบนศีรษะ เด็กมันก็กลัว มันก็ไม่กล้ากลืน เม็ดผลไม้มันเข้าไปในท้อง เพราะเดี๋ยวต้นไม้จะงอกบนหัว นี่คืออุบายของพ่อแม่สอนลูก

เพราะลูกมันเด็กเกินไปใช่ไหม แล้วเราจะไปอธิบายเหตุผลว่านี่กลืนไม่ได้นะ เม็ดผลไม้มันจะไปอุดช่องลมนะ เดี่ยวมันจะมีปัญหา กินเข้าไปแล้วไม่เป็นประโยชน์ จะอธิบายให้เด็กเข้าใจอย่างนี้ เด็กมันจะเข้าใจไหม เด็กไม่เข้าใจหรอก พ่อเด็กไม่เข้าใจก็เลยบอกว่า ห้ามกลืนนะ เดี่ยวมันจะไปงอกบนศีรษะ ก็ไม่กล้ากลืน นี่มันเป็นอุบายวิธีการที่เราจะสอนเด็ก มันเด็กเกินไป

นี่ก็เหมือนกัน การประเคนของ ถ้าเป็นพิธีการนะ เรามาในพิธีนี้เรานุกูลมไป ตามโยมทั้งนั้น เพราะอะไร เพราะมันเป็นพิธี งานนี้เป็นงานที่เราจะทำบุญกัน เรามาปฏิบัติกันเพื่อถวายแด่ในหลวง มันเป็นงานของชาติ ถ้างานของชาตินะ วันนี้เรียบร้อยที่สุดเลย ถ้าไปอยู่ที่วัดไม่เป็นอย่างนี้เลย เพราะเราจะไม่ให้ติดรูปแบบ เรานี้ปฏิเสธ เพราะรูปแบบทำให้คนติด รูปแบบทำให้คนไม่เข้าถึงความจริง

ฉะนั้นถ้าไปที่วัดเราจะไม่มีรูปแบบใดๆ ทั้งสิ้น เราจะคล้อยตามกันไปแต่ละบุคคล บางคนไปน่ะต้องการอย่างนี้ๆ เราเห็นว่าถ้าเป็นเด็กๆ เด็กๆ หมายถึงว่าพวกนี้เขาเคยทำบุญกับพระเด็กๆ ทั่วไป เราจะอนุโลมคล้อยตามเขาไป ถ้าเราเห็นว่าจิตดวงนี้ควร จะชักนำได้ เราจะเริ่มขึ้น แล้วเราจะดึงเข้ามาหาเรา เราจะปล่อยให้ไปติดรูปแบบ

เพราะรูปแบบนั้นมันเป็นสมมุติ แล้วรูปแบบแต่ละรูปแบบมันก็ไม่เหมือนกัน ไม่เหมือนกันนะ

เวลาเขาไปทำบุญกันนะ “หลวงพ่อกับ หลวงพ่อ ต้องกรวดน้ำไหม?” พูดถึงถ้าเป็นไปได้ เราบอกว่า กรวดน้ำใจสิ ถ้าเขายังยึดถืออยู่ใช่ไหม เอ้า กรวดก็กรวด เพราะเขาเด็กๆ แต่ความจริงการกรวดน้ำนะ เราเทียบเคียงกัน ถ้าเรากรวดน้ำแล้ว พวกบุญนี้ไม่มีใครได้บุญเท่ากับแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำเจ้าพระยามันไหลทั้งวันเลย มันกรวดตลอดวัน ๒๔ ชั่วโมง แม่น้ำเจ้าพระยามันไหลอยู่ตลอดเวลา แล้วมันได้บุญไหม? แม่น้ำเจ้าพระยามันไหลอยู่ทั้งวันเลย แล้วบุญเป็นของใครล่ะ ?

มันเป็นพิธีกรรม เพราะว่าเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะตรัสรู้ธรรมขึ้นมา แล้วพญามารตามผจญ ทางปริยัติเขาบอกว่ามันเป็นไปไม่ได้ เป็นบุคคลาธิษฐาน เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะบรรลุธรรม พญามารเอานางคันหา นางอรดี เอาลูกมารายมาร่า เพื่อจะให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตบะแตก ให้ออกมาอยู่ในวัฏฏะอย่างเดิม

พระพุทธเจ้าเขี่ยมารไฉว่า เราทำบุญกุศลมามาก แล้วเอาอะไรเป็นพยาน ถ้าไม่มีอะไรเป็นพยาน ก็เอาแม่พระธรณีเป็นพยาน แม่พระธรณีบีบมวยผม ว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเคยทำบุญกุศลไว้แล้วได้กรวดน้ำ เอาสิ่งนี้เป็นพยาน มันเป็นพยาน มันเป็นคนลาคาธิษฐาน ด้วยความเห็นของชาวพุทธเราก็จะเอาสิ่งนี้เป็นพยานไง เอากการกรวดน้ำนี้เป็นพยานว่าเราได้ทำบุญ ถ้าไม่ได้กรวดน้ำคือไม่ได้บุญ ก็ไม่ต้องทำบุญเลย นั่งเอาน้ำเท กรวดทั้งวันทั้งคืน แล้วได้บุญไหม

มันเกิดจากการกระทำของเราละ เราได้สะสมบุญกุศลไว้ไหม แล้วเรากรวดน้ำนี้มันเป็นพิธี แล้วกรวดน้ำนี้มันเป็นเด็กๆ เพราะอะไร เพราะคนที่กรวดน้ำนั้นคือใจโลเล ไม่เคยทำบุญ ชาติหนึ่งก็ทำบุญหนเดียว พอทำทีนี้ก็ โอ้โฮ.. ต้องทำเป็นพิธีกรรมใหญ่โต ต้องกรวดน้ำเป็นพยาน แต่คนที่เขาทำบุญทุกวันนะ เขากรวดน้ำใจ การกรวดน้ำนั้นเป็นคนโลเล แล้วเขาก็เอาน้ำมาให้เราแบ่งไปที่น้ำ ให้จิตทุกดวงไปสัมผัสที่นั่น ให้พวกเรารวมพลังของจิตให้เป็นกลุ่มก้อน แล้วอุทิศส่วนกุศล คือความรู้สึกลึกๆให้กับจิตทุกดวง

แล้วถ้าจิตของเราเข้มแข็ง จิตของเราฝึกฝนมา ที่ว่าทำทานร้อยหนพันหน ไม่เท่ากับถือศีลบริสุทธิ์หนึ่งหนึ่ง ถือศีลบริสุทธิ์ร้อยหนพันหน ไม่เท่ากับทำสมาธิหนึ่งหนึ่ง มีสมาธิร้อยหนพันหน ไม่เท่ากับมีปัญญาขึ้นมาหนึ่งหนึ่ง แล้วเรานั่งสมาธิภาวนาในห้องพระของเรา เวลาจิตเรารวมขึ้นมา แล้วเรารู้สึกส่วนกุศลให้กับเจ้ากรรมนายเวร ให้กับสรรพสัตว์ เอาน้ำที่ไหนมารวด เอาน้ำใจใจ เอาความรู้สึกจากหัวใจใจ ถ้าหัวใจมันเริ่มสงบลง จิตมันดึงลงมันเป็นสมาธิ เรากรวดลิ่งนั้นไป นี่คุณค่ามันมหาศาลใจ

แต่ต้องกรวดน้ำใหม่ ต้อง เพราะอะไร เพราะในสังคมเรา ตั้งแต่เด็กแล้วเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมา แล้วเราจะตายกันไปข้างหน้า แล้วเราจะไม่ฝึกให้เด็กๆ ให้มันทำไว้หรือ ให้เด็กๆ ทำไว้เพื่อรู้รักษาประเพณีวัฒนธรรม แต่ไม่ใช่ไปติดข้องกับอย่างนั้น มันเป็นเรื่องภาระนะ คนเราคนทุกข์คนยาก พยายามแสวงหาความไม่ทุกข์ ไม่ยาก ไม่อด ไม่อยาก คนทุกข์คนยากนะขอแค่มีอาหาร มีเครื่องปัจจัย ๔ ก็มีความสุขแล้ว แต่ถ้าเรามีฐานะขึ้นมา เราจะต้องมีมากกว่านั้น

นี่ก็เหมือนกัน ในเมื่อมันเป็นประเพณี มันก็เป็นสภาวะแบบนั้นนะ เราจะต้องเติบโตขึ้นมา เราต้องเป็นผู้ใหญ่ขึ้นไป ไม่ใช่ทำบุญแบบเด็กๆ นะ การทำบุญกุศล เรามีความเมตตา เราทำทาน สละทานของเรา มันเป็นเรื่องหมายบอกถึงน้ำใจ ถ้าใจเรามีคุณธรรม ใจเรามีเมตตา เราจะเสียสละของเรา การเสียสละนี้เสียสละที่ไหนก็ได้ เสียสละแล้วมันก็เป็นประโยชน์ เป็นคุณงามความดีของเราทั้งนั้น ทำไมต้องมีพยาน แล้วพอมียุขานขึ้นมา

คนนะ คุณดีเราเป็นผู้ใหญ่ แล้วเด็กทำผิดทำถูก เราจะสอนเขา เด็กนี่นะ ใครมีลูกนะ การสอนลูกนี่แสนยาก เวลาลูกใจแตก ลูกเสียคนแล้วจะให้กลับเป็นคนดี คุณดี ลูกเราติดยา แล้วจะให้ลูกเราเลิกยา พ่อแม่จะทุกข์มาก

ในการประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน เวลาจิตมันสงบเข้ามา มันไปเห็นอะไรต่างๆ มันคิดของมัน มันรู้ของมัน มันส่งออกของมัน แล้วมีครูบาอาจารย์องค์ไหนจะซ็อกความรู้สึกให้มันย้อนกลับมา ในวงปฏิบัติตรงนี้สำคัญมาก สมาธิก็คิด ปัญญาที่คิด คิดทั้งนั้น เพราะของไม่เคยเห็น ของไม่เคยเป็น แล้วพอมันเห็นพอมันเป็นขึ้นมา มันก็จะบอกว่านี่แหละนิพพาน นี่ของดีทั้งนั้น

แต่ครูบาอาจารย์ที่ผ่านมาแล้ว เพราะเคยติดมาก่อน ครูบาอาจารย์ทุกคนจะต้องติดมาก่อน จะต้องผิดพลาดมาก่อน สิ่งผิดพลาดนั้นจะเป็นครูสอนเรา แล้วทุกคนจะบอกว่าไม่อยากให้ลูกศิษย์ลูกหาติดในสภาวะแบบนี้ แต่ก็ติด เพราะมันเป็นประสบการณ์ตรงของเขา ประสบการณ์ตรงของจิตมันต้องผ่าน เพราะอะไร เพราะจิตทุกดวงมีวิชา จิตทุกดวงมีพญามารครอบงำอยู่ แล้วจะพ้นออกไปจากมาร มันเป็นไปได้หรือที่มารจะบอกว่าขอเชิญฯ มันเป็นไปได้ มารมันขวางทุกรูปแบบ

ในการภาวนาอยู่มันก็บังเงา มันบังเงาเงา ภาวนาไปนะ ตื่นขึ้นมาต้องนั่งสมาธิก่อน ถ้าไม่นั่งสมาธิ เราก็ไม่ได้เป็นคนภาวนา ตื่นขึ้นมา นั่ง ๒ นาที เออ..ลูกแล้ว ได้เป็นคนดีแล้ว ได้ภาวนาแล้ว

มันบังเงาอย่างหยาบๆ แต่ถ้าบังเงาอย่างละเอียด ที่รู้ว่าว่างเนี่ย ธรรมะเป็นอย่างนั้น ว่าง... ว่างทั้งนั้น อวกาศมันก็ว่าง ในสิ่งต่างๆ มันว่างทั้งนั้น แล้วมันว่างมันเป็นประโยชน์กับใคร มันว่างก็ว่างโดยธรรมชาติของมันใช่ไหม มันจะว่างหรือมันจะไม่ว่าง ต้องให้เราารู้สึก เพราะกิเลสมันอยู่ที่เรา อาหารในสำหรับถ้าไม่ได้กิน อาหารมันก็อยู่ในสำหรับนั้นล่ะ ถ้าอาหารเราได้อาเข้าไปปาก นั่นมันเป็นอาหารของเรา

มันจะว่างหรือมันจะไม่ว่าง มันต้องปัจจัยตั้ง มันรู้จำเพาะตน รู้ของเรา ความสะอาดบริสุทธิ์ ไม่มีองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์ไหนทำให้ได้ แต่รับรองได้ ทำให้ไม่ได้หรือ เพราะสิ่งนี้มันเกิดเอง ทำให้ไม่ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกว่าเป็นผู้ชี้ทาง แล้วเราเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติเท่านั้น

นี่มันจะเกิดจริงจากใจของเรา ครูบาอาจารย์ที่ดี ถึงจะไม่ติดรูปแบบอย่างนี้ ไรรูปแบบที่ว่า ต้องถวายข้างนั้น ต้องถวายข้างนี้ กลางคืนก็ถวายของไม่ได้ เราจะไม่ได้ก็เฉพาะถ้าผิดกรรมผิดวินัย อย่างเช่น อาหารมาตอนก่อนเพล หรือในเพลก็ไม่ได้ เพราะถือชุกด์ค์ใจ แล้วแต่เขา ถ้าเขาจะขอประเคน ประเคนก็ประเคน ประเคนแล้วของนั้นก็เสียไป พอประเคนเสร็จแล้วเริ่มนับอายุ ของนั้นเสียไปหมายความว่า พระจะไม่ได้ใช้ประโยชน์

ถ้าเขาจะประเคนเลย ก็โอเคประเคนไปเลย ประเคนเสร็จแล้วของนี้จะเอาไปแจกญาติโยมเท่านั้น เพราะพระรับแล้วมันหมดกาล หมดเวลา ถ้าจะประเคนก็ประเคน แต่ของนั้นจะหมดประโยชน์กับพระ แต่จะได้ประโยชน์กับคฤหัสถ์ เพราะของนั้นเราจะไป

แจกทานต่อไป เราจะหลบหลีกอย่างนี้ เพราะนานาจิตตังนะ โยมมานี้ นานาจิตตังทั้งนั้น แล้วแต่ว่าเขาจะต้องการอะไร เพราะถ้าเราขึ้น ขึ้นดีก็เป็นดี ถ้าขึ้นแล้วมันไม่เป็นประโยชน์ มันก็เสียผลประโยชน์

ฉะนั้นของนี้คุณค่ามันเล็กน้อย แต่หัวใจของคนมีคุณค่ามาก แต่หัวใจของคนมัน โคนกรอบงำด้วยอวิชชา แล้วก็คิดว่าเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติ ถ้าครูบาอาจารย์ไม่สำเหนียก ตรงนี้ละ มันต้องพัฒนาคนนะ เราทุกคนเห็นไหม เด็กมันโตขึ้นมา มันพัฒนาขึ้นมาเป็นผู้ใหญ่ทั้งนั้น แต่หัวใจมันไม่เคยพัฒนาเลย มันไม่มีวัย มันไม่มีอายุ มันมีแต่จะไหลลงต่ำ ยิ่งแก่งงอแง ยิ่งแก่งงีบ่น ยิ่งแก่งงิเลสเต็มหัวใจ มันพัฒนาไหม? ร่างกายของมนุษย์ มันพัฒนานะ แต่ใจมันมีแต่ไหลลงต่ำ แล้วมันจะไม่มีมีการฝึกฝนเลยหรือ ?

นี่ครูบาอาจารย์อยู่ตรงนี้! สิ่งในโลกนี้ไม่มีอะไรสำคัญเลย ไม่มีค่าสำคัญทั้งสิ้น อาศัยชั่วคราวเท่านั้น มีเราหรือไม่มีเรามันก็จะเป็นอย่างนี้ แต่หัวใจของเรามันพัฒนาไหม เราเกิดมาในพุทธศาสนา แล้วพุทธศาสนาสั่งสอนอะไร สั่งสอนเรื่องของใจ แล้วใจของเราได้พัฒนาไหม ถ้าพัฒนา พัฒนาตรงไหน? ทำบุญยังติดเลย ติดดีและชั่ว

ในการประพฤติปฏิบัติ ติดดีนี่แก้ยาก ติดชั่วมันยังรู้ตัวว่าชั่ว เพราะรู้ว่าชั่ว ทำต้องแอบทำ ไม่ให้ทำ แต่ติดดี ทำดีนี่โฆษณาเรื่อยเปื่อยเลย เพราะดีใครง่ายๆ ก็ชอบ มันยังติดเข้าไป แต่การปฏิบัตินี้ละทั้งดีและชั่วนะ แล้วการกระทำนี้เป็นความดีไหม เข้าไปหาพระนี่ดี การประเคนของทุกอย่างดี ถ้าดีพระไม่ต้องทำอะไรเลย วันทั้งวันนั่งรับประเคน ไม่จบหรือ

ถ้าพระที่มีชื่อเสียง มีคนเคารพศรัทธา นั่งรับประเคนทั้งวัน แล้วประเคนมาทำไม ก็ประเคนมาเพื่อประโยชน์ของโลกใช้ไหม ไม่ใช่เพราะองค์ท่านหรือ แต่เพราะทุกคนมีหนึ่งปากหนึ่งท้องเหมือนกัน หนึ่งอิมเหมือนกัน สิ่งที่มีเหมือนกัน ญาติโดยธรรม เรานี้เกิดมาเป็นญาติกัน โดยธรรม มีปากมีท้องเหมือนกัน มีทุกข์เหมือนกัน บีบคั้นเหมือนกัน กระเพาะนี้บีบคั้นเหมือนกัน แต่บีบขนาดไหนก็เป็นสมมุติณะ สมมุติว่าถ้าจิตมันปล่อยวางนะ หิวส่วนหิว หิวไม่ใช่เรา หายหมด ว่างหมด เป็นไปได้

เหมือนการอดอาหารเลย พระพุทธเจ้าฉลาดมาก ภิกษุห้ามอดอาหาร ถ้าอดอาหาร พระพุทธเจ้าปรับอาบัติกับผู้ถืออดอาหาร แล้วอดดีอดเก่ง แต่ผู้ใดปฏิบัติเพื่อเป็นอุบาย

วิธีการ เพราะการอดอาหารนั้น มันไม่สามารถฆ่ากิเลสได้ แต่การอดอาหารนั้นเป็นกลอุบายวิธีการที่สุดยอดมาก เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอดอาหารมา ๔๕ วัน พอถึง ๔๕ วัน มันเกิดพลังงานของมัน เพราะตอนนั้นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่สำเร็จเป็นพระอรหันต์ใช่ไหม ก็เลยยังไม่เข้าใจ คิดว่าการอดอาหาร คือไม่ให้สิ่งใดที่มันเป็นความตัณหาทะยานอยาก แล้วมันจะเป็นการฆ่ากิเลส

แล้วพออดอาหารไปเฉยๆ มันเกิดพลังงานเฉยๆ เกิดสมาธิขึ้นใจ ถ้าทำสมาธินะ ทุกวิธีการถูกหมด แต่! แต่สัมมาหรือมิจฉาทานนั้น แต่ขณะที่ท่านประพฤติปฏิบัติไปแล้ว ท่านไปฆ่ากิเลสแล้ว ท่านถึงเห็นกิเลส คุณิ ขณะที่กำลังจะผ่านพ้นจากกิเลสไป พญามารยังเอาลูกสาวมาล่อทั้งหมดเลย แต่เวลาผ่านพ้นไปแล้ว ในการประพฤติปฏิบัติ ถ้าพูดถึงการอดอาหาร ถ้าคนมีปัญญาขึ้นมา มันก็จะเอาการอดอาหารมาล่อว่า การอดอาหารนี่เป็นการประพฤติปฏิบัติ แล้วจะอดอาหารตายหมดเลย

เพราะการอดอาหารเฉยๆ อย่างในประเทศด้อยพัฒนาที่เขาไม่มีจะกิน อดอาหารตายกันเป็นร้อยเป็นพัน อย่างนั้นเป็นพระอรหันต์หมดเลย อดเฉยๆ มันตายเกลี้ยง! พระพุทธเจ้าถึงบอกว่า ห้ามอดอาหาร! เพราะกิเลสมันฉลาดกว่าผู้ที่ปฏิบัติ ห้ามอดอาหาร!

แต่ถ้าใครฉลาด ใครประพฤติปฏิบัติไปแล้วทางมันตัน มันไปไม่ได้ มันจะไปไม่ไหว เพราะอะไร เพราะกิเลสของเรานั้นมาก เพราะกิเลสของเรากินอึมันนอนอู่น กามราคะมันเกิด มันมีความต้องการในหัวใจมหาศาล จะทำอย่างไรให้กิเลสมันพอมลง ต้องอดนอนผ่อนอาหาร

การอดนอนผ่อนอาหารเป็นการขัดเกลา ชุติคุณคือการขัดเกลากิเลส เป็นการเปลี่ยนแปลง เป็นการปรับเปลี่ยนให้มันอ่อนตัวลง ฆ่ากิเลสไม่ได้ แต่สามารถทอนกำลังของมันได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า ถ้าใครฉลาดแล้วเอาวิธีการอย่างนี้อนุญาตให้ กันไว้เลย ถ้าไม่พูดกันไว้แบบนี้ รับประกันได้เลย นักปฏิบัติจะอดอาหารตายกันเป็นเบือ เพราะมันคิดว่าการอดอาหารเป็นการฆ่ากิเลสไป การอดอาหารไม่ใช่การฆ่ากิเลส แต่เป็นอุบายวิธีการจะไปฆ่ากิเลสด้วยปัญญา เพราะมันผ่อนแล้ว

การอดอาหารบ่อยๆ เรานะอดอาหารมาเยอะมาก อดอาหารจนเป็นประจำเลย มันจะเหมือนกับคนฟีนไ้ เราปกติ ร่างกายเราจะเป็นปกติ ถ้าเราเป็นไ้หนักแล้วฟีนไ้ขึ้นมา ขณะที่ฟีนไ้ขึ้นมาตัวจะเบาไหม คนที่ฟีนไ้เขาต้องฟีนรูปร่างกายทันทีเลย การผ่อนอาหารนานๆ ไปมันจะเป็นอย่างนั้น มันจะเบามาก เหมือนคนที่ฟีนจากไ้

คนเป็นไ้ ร่างกายมันไ้พลังงานไปหมด มันฟีนขึ้นมา มันจะไม่ออกไปนอกถุนอกทาง การอดอาหารจะเป็นอย่างนั้น เราอดมาทุกอย่าง เราทำมาทุกอย่าง พอมันฟีนมันเหมือนกับตัวเราเบา ก็เลยมันก็เบาลงไ้ไหม แล้วเราจะย้อนไปที่ปัญญาอย่างไร ถ้าย้อนไปที่ปัญญา ปัญามันจะเกิดขึ้นมา

นี่ไง การอดอาหารเป็นกลอุบายวิธีการ ตัวอดอาหารนั้นมีแต่ตายกับตาย แต่เพราะเราพอใจ เราอยากฆ่ากิเลส เพราะเรารู้ยู่ว่กิเลสนี้เป็นทุกข์ กิเลสทำให้เราเกิด การเกิดนี้เป็นทุกข์อย่างยิ่ง แล้วเราจะทำลายมัน แต่ปัญญาเราอ่อนด้อย เราไม่มีความสามารถที่จะทำลายมันซึ่งๆ หน้า เราถึงไ้กลอุบายเห็นใหม่ กลอุบายการผ่อนมันไม่ให้มันเข้มแข็งจนเกินไป แล้วเราไ้ปัญญาของเราใคร่ครวญของเราเพื่อจะไปฆ่ากิเลส

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็ผ่านวิกฤตอย่างนี้มา แล้วเข้าใจ คุณิ ขนาดองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอง พญามารยังล่อข้งหลอกขนาดนี้เลย แล้วสาวก สาวกะลูกหลาน บริษัท ๔ ทำไมมันจะไม่หลอก ถึงไ้วางธรรมวินัยไว้อย่างนี้ แต่คนตีความผิดตีความถูก มันจะคิดเลยว่าจะตีความกันอย่างไร ถ้าตีความผิดเห็นใหม่ ถึงครูบาอาจารย์ที่ปฏิบัติมาก็จะเข้าใจเรื่องอย่างนี้หมด

ฉะนั้นเรื่องการประเคนซ้าย ประเคนขวา การประเคนอย่างไรแล้วท่านจะเมตตาหรือไม่เมตตาไ้ไรสาระ! ไรสาระมาก เพราะอะไร เพราะถ้าเราทำถูกท่านก็เมตตาทั้งนั้นนะ เป็นธรรมนะ

คน! ขึ้นชื่อว่าคน มีศักดิ์ศรีเท่ากัน คนดีก็คือคนดี คนชั่วมันชั่วมาจากไหน มันชั่วมาจากความคิด ถ้าคนชั่วมาจากความคิด ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเอาองค์อุสิมาเป็นพระอรหันต์ได้ละ เพราะไม่ได้ชั่วโดยสัญชาตญาณไ้ ชั่วเพราะโดนหลอก ชั่วเพราะอาจารย์ โดยสัญชาตญาณเป็นคนมีวาสนา อยากไ้ดีก็ไปศึกษากับครูบาอาจารย์ แต่ไปคบมิตรเทียม มิตรไม่แท้ ไปคบอาจารย์ที่ไม่มีความสามารถจริง

ที่แรกก็รัก เด็กคนนี้ดีมาก อนาคตดีมาก ทำอะไรก็ได้ เวลาฝึกฝนทุกอย่างก็ง่ายไปหมดเลย ฝึกฝนแล้วเข้าใจเพราะเด็กมันไม่เรียน แต่เพราะเพื่อนที่อัจฉาร้อนก็ไปฟ้องอาจารย์ ว่าเด็กคนนี้นั้นจะกินบนเรือน จีบบนหลังคา เป่าหูทุกวันๆ จนอาจารย์ยังเขวเลย จึงออกอุบายว่า เราจะให้วิชาพิเศษ แต่ต้องแลกมาด้วยนิ้วของมนุษย์ ๑,๐๐๐ นิ้ว ก็อยากได้ เห็นไหม

ไม่ได้ชั่วเพราะมันนะ อยากได้วิชา โคนเขาหลอก แต่โดยสามัญสำนึกเป็นคนดี ก็ไปตัด ไปฆ่า จนเหลือนิ้วสุดท้าย เกือบจะฆ่าแม่ เพราะคนหน้ามืด คนอยากได้ เพราะคนมันฆ่าทุกวันมาแล้ว ๕๕๕ ศพ แล้วอีกศพเดียว ใครก็ได้ ขอให้ได้ เพราะมันโรแมนติก วันนั้นแม่จะไปห้าม เพราะว่าพระเจ้าปเสนทิโกศลจะเอากองทัพไปจับ เพราะมันล้าลือมาก เพราะมันเสียหาย

พระพุทธเจ้ากำหนดเล็งญาณ พุทธกิจ ๕ เข้าขึ้นมาเล็งญาณว่าใครที่มีอำนาจวาสนา นี้ในเวลาพระพุทธเจ้าจะรื้อสัตว์บนสัตว์นะ ไม่ใช่พระพุทธเจ้าจะมารื้อเราหมดหรอก พระพุทธเจ้าจะมาโอบไปหมดเลย ไม่ใช่ พระพุทธเจ้าจะเล็งหัวใจของโยมก่อนว่าโยมที่นั่งอยู่นี้ จิตใจของใครอ่อนควรแก่การงาน อินทรีย์คือสถานะของจิต สถานะของจิตคือคน โลกยะจริต คนอ่อนแอ คนเชื่อง่าย คนไม่มีจุดยืน ใครมา ลมพัดยังเชื่อเลย ลมพัดไปไม้ไหวก็คิดไปแล้ว คนอย่างนี้นั้นไม่ไหว ต้องรอสภาวะอินทรีย์ พระพุทธเจ้าเล็งญาณอย่างนี้

อนาคตมีภาวะอันนี้ ถ้าเราไม่ไปเทศน์เอาอนาคตมา วันนี้จะฆ่าแม่ การฆ่าแม่นี้ปีศาจ มาตุฆาต จะปิดกั้นมรรคผล คนที่มีบุญคุณที่สุดคือพ่อแม่ พ่อแม่เป็นแดนเกิด ถ้าฆ่าพ่อแม่มันจะปิดกั้น ถึงต้องไปเอาก่อน เห็นไหม โดยภาวะของจิตที่เป็นคนดี เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป จะเอานิ้วหนึ่ง แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าก็จะฆ่า แล้วด้วยเป็นคนดีมาก ดีมากหมายถึงว่ามีวิชา เป็นคนที่วิ่งเร็วกว่าม้า ม้านี้วิ่งเร็วขนาดไหน แต่เขามีวิชาที่วิ่งเร็วกว่าม้า พระพุทธเจ้าก็เลื่อนไปข้างหน้าด้วยฤทธิ์ อนาคตพยากรณ์ไว้แล้ว จะฆ่าพระพุทธเจ้าเพื่อจะเอานิ้วนั้น วิ่งอย่างไรก็ไม่ทัน เพราะธรรมดาใครก็หนีไม่พ้น

สมัยนั้นสิ่งที่เร็วที่สุดคือม้า แล้วเขาวิ่งได้เร็วกว่าม้า อะไรมันจะรอดพ้นจากการไล่ตามของเขา พอวิ่งตามไปก็สงสัยใจ “สมณะหยุดก่อน สมณะหยุดก่อน” นี่ใจซื่อเลย เห็นไหม นี่คนคิดยา คนกำลังอำมหิต คนกำลังจะเข่นฆ่า “เราหยุดแล้ว เธอต่างหากไม่หยุด” ขณะที่ว่าวิ่งเร็วกว่าม้า แล้วบอกว่า “เราหยุดแล้ว เธอเองต่างหากไม่หยุด” มันงงไหม มันซื่อความรู้สึกใจ

“สมณะพูดอย่างไรนะ วิ่งเกือบตายยังไม่ทัน แล้วบอกว่าหยุดแล้วนี่”

“เราหยุดทำความชั่ว เราหยุดการเข่นฆ่า เราหยุดทั้งหมดแล้ว แต่เธอต่างหากยังไม่หยุด”

ซื่อสติเลย วางดาบเลย ขอบวชเห็นไหม นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไปเอาอย่างนี้ รื้อสัตว์ชนสัตว์ หมายถึงเล็งญาณในความรู้สึก ภาวะของจิตว่าสมควรไหม ถ้าคนสมควรมันจะเห็นถูกเห็นผิด สิ่งใดเป็นผิด เป็นถูก เราจะเห็น เราจะเข้าใจ

ถ้าเราเข้าใจสิ่งนี้ ถ้าจิตมันดี ที่ว่าสภาวะธรรม เรามองไปเป็นสภาวะธรรม ใจไม่หลุดจากขั้วใจหนึ่งก็เป็นสภาวะธรรม เพราะใจไม่มันแก่ มันก็หลุดจากขั้ว ชีวิตเราก็ต้องเป็นอย่างนั้น ถ้ามีความรู้สึกสิ่งที่ดีๆ อะไรมันเกิดขึ้นมันจะเทียบเคียงเข้ามาสู่ใจของเรา นี่ใจ ถ้ามีภาวะสิ่งที่ดี ทุกอย่างจะเป็นประโยชน์หมด องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเล็งญาณคือเล็งญาณอย่างนั้น

เวลาพูดถึงปัญญาในโลกนี้ เราเศร้าใจอันหนึ่ง เวลาชาวพุทธเรามีปัญหา กัน จะบอกว่า ฟุ้งยูเอิน ฟุ้งยูเอิน ไปฟุ้งใคร? เพราะปัญญาในจักรวาลนี้ ไม่มีใครประเสริฐกว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมวินัยมาจากองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเราจะไปฟุ้งหัวดำๆ นี่มันไร้สาระ ไร้สาระมากๆ

พระของเรานะ จะบวชพระต้องผ่านจากสามเณร สามเณรต้องถึงไตรสรณคม พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ถ้าเราจะไปฟุ้งหัวดำๆ เรามองข้ามพระธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วหรือ แล้วเราเป็นสมณะนี่ แล้วเราไม่เห็นพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นหลักชัย แล้วเราจะไปฟุ้งยูเอินใจ นี่ใจ วิทยาศาสตร์เจริญ โลกเจริญ มันเลยบงักรรมไว้

ในปัจจุบันนี้ทางตะวันตกเขาเห็นคุณค่าของศาสนาเรามาก เขาพยายามมาทำวิจัย แล้วเขาจะไปเขียนเป็นทางวิชาการของเขา อีกหน่อยชาวพุทธจะไปเรียนคือเตอร์ ศาสนาพุทธจากฝรั่ง แต่ของเรานี้มันเข้าถึงนะ มันต้องเข้าถึงหัวใจ กิริยาข้างนอกมันเป็น เป็นประเพณีวัฒนธรรม เราก็ดูแลกกัน แต่ไม่ได้ไปถือเคร่ง เราต้องรู้ว่าอะไรเป็นเด็ก อะไรเป็นผู้ใหญ่ อะไรควร อะไรไม่ควร สิ่งใดควรไป

ถ้าติดตรงนี้นะ ถ้าโยมขับรถกันมา แล้วคิดว่ารถเป็นของโยมนะ ล็อกประตูข้าง ตัวเองไว้นั้นนะ ขึ้นมานี้ไม่ได้หรอก ขับรถมาแล้วทิ้งรถไว้ที่นั่นทำไม ขึ้นมานั่งที่นั่นทำไม เพราะเราอาศัยรถเป็นพาหนะใช้ไหม เราอาศัยรถมา แต่เราขึ้นมาบนนี้ ข้อวัตรปฏิบัติมัน ก็เป็นเครื่องดำเนินไป เราไปคิดไม่ได้ เราต้องอาศัย ต้องมีจุดยืน อาศัยสิ่งนี้ไปถึง เป้าหมาย แต่ไปติดตรงนั้นไม่ได้

ในการประพฤติปฏิบัติเห็นใหม่ มรรคหยาบฆ่ามรรคละเอียด เพราะสิ่งที่มัน หยาบ แล้วเราไปยึดว่าหยาบเป็นของเรา หยาบนั้นเป็นสิ่งที่อาศัย แล้วละเอียดเราอยู่ ตรงไหนละ ละเอียดที่ใจ ใจมันจะละเอียดเข้ามาเป็นชั้นๆ แล้วใจจะเห็นสิ่งนี้ ใจจะเห็น การกระทำ การกระทำนี้เราทำเพื่อเรานะ ใครจะเห็นหรือไม่เห็นไม่รู้

ความลับไม่มีในโลกนะ เพราะจิตที่มันทำมันรู้ ความคิดที่ว่าไม่มีใครรู้ เรานะรู้ บางทีเราคิดแล้วเราละอายใจใหม่ ถ้าเราละอายใจ นั้นละมันซบลงที่ใจแล้ว มโนกรรม เกิดแล้ว ถ้าคิดมาก คิดบ่อยครั้งเข้า มันจะเกิดความฟุ้งซ่านแล้วยึดติดจนเป็นนิสัย แต่ถ้า สิ่งใดที่ไม่ดีปิดทึบๆ นี่คือปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาจะไล่ความคิดเข้ามา สิ่งใดที่ไม่ดีปิด ทึบ เราก็ยังรู้เลยว่าไม่ดี แล้วธรรมะจะเป็นสิ่งดีได้อย่างไร

มันเป็นธรรมะเล็กๆ นะ พิธีกรรม จนในการประพฤติปฏิบัติเดี๋ยวนี้ก็ปฏิบัติโดย พิธีกรรม ถ้าได้ปฏิบัติแล้วได้ก้าวเดิน เราจะบอกว่า หุ่นยนต์โรงงานมันดีกว่าโยมอีก มัน ทำของมันได้ทั้งวันทั้งคืนนะ หุ่นยนต์โรงงานแล้วมันได้อะไร ใ้หนี่ก็เดินจงกรมเป็นพิธี ใจ ก้าวอย่างไม่มติดเลย หุ่นยนต์ดีๆ นี่ละ เวลานั่งก็นั่งกันนะ หุ่นยนต์ไม่มีความรู้สึก ที่เขา นั่งกันนี่เขาเอาความรู้สึกนะ เอาสมาธินะ

สมาธิมันอยู่ที่ไหน สมาธิมันอยู่ในตำราหรือ ในตำรามันมีแต่ตัวอักษรนะ สมาธิ ไม่ได้อยู่ที่ไหนทั้งสิ้น แล้วสมาธิของครูบาอาจารย์ สมาธิของใครก็เป็นของท่าน สมาธิ

ของเรา คือ สมาธิ ปัญญา นี่สำคัญมากเลย คือคือความปกติของใจ ถ้าจิตใจเราไม่ปกติ มันเป็นสมาธิไม่ได้ ใจมันต้องปกติ ใจปกติหมายถึงว่า มันไม่คิดสายแสะเลย

เห็นไหมในหนังสือทางวิทยาศาสตร์ เขาบอกเลยว่า ชีวิตนี่คือพลังงาน เขาก็เอา แบตเตอรี่แห่งมา นี่ชีวิตคืออย่างนี้

แบตเตอรี่มันไม่มีชีวิต! พลังงานที่มีชีวิตด้วย ชาติรู้นี้เป็นสสารด้วย เป็นธาตุด้วย แล้วมันมีชีวิตด้วย เพราะมันเกิดดับๆ มันคิดได้ นี่คือจิตเต็มแท้ใจ พลังงานตัวนี้เป็น พลังงานส่วนตัว มันไม่ใช่พลังงานอย่างไอ้แบตเตอรี่ที่ออกมาจากโรงงานนั้นหรือ ไอ้ นั้นมันเป็นพลังงานที่ไม่มีชีวิต

ชาติรู้คือตัวธาตุ คือตัวสสาร แล้วไม่มีวันตาย ไม่มีบอบสลาย จะเกิดตายก็สิบรอบ ก็แสนรอบ ก็ล้านรอบ ไม่เคยตาย ตายไม่เป็น เพราะมันเป็นธาตุ! ธาตุที่มีชีวิต

มหัศจรรย์มาก แล้วเราเข้าไปเห็นมัน แต่ตัวนี้มันไม่เป็นสมาธิเพราะอะไร ไม่เป็นสมาธิเพราะโดนครอบงำด้วยขั้น ๕ ด้วยสิ่งเร้าในหัวใจนี่ไง สิ่งเร้าในหัวใจคือกิเลส กิเลสความเคยใจเป็นสิ่งเร้าในใจ มันกระตุ้นขึ้นมา มันก็ไปตามสิ่งเร้านั้น แล้วสิ่งนั้นมัน ก็ออกไปรับรู้สิ่งต่างๆ พลังงานนี้มันก็ใช้ไปตลอด มันไม่เคยตายด้วยนะ แล้วคิดดูสิ ถ้าเราเอาปัญญาอบรมสมาธิเข้ามา พอมันสงบเข้ามา พลังงานมันสะสม

สิ่งที่เคลื่อนที่ที่เร็วที่สุด นึกถึงอเมริกาเดี๋ยวนี้สิ เครื่องบินมันบินไปที่ชั่วโมง นึกถึงเดี๋ยวนี้ที่อยู่เดี๋ยวนี้ นึกถึงสวรรค์เดี๋ยวนี้ก็เห็นเดี๋ยวนี้ มันไปได้เร็วขนาดไหน มันคงที่ของมัน พลังงานมันทรงตัวของมัน

นี่ไง สัมมาสมาธินะ เรื่องเหาะเหินเดินฟ้านี่มันเป็นของเด็กเล่น เด็กเล่นทั้งนั้น! เพราะเข้าสมาบัติแล้วมันสงบ มันมีพลังงานแล้วจะไปไหนก็ได้ เหมือนคอมพิวเตอร์ตั้งโปรแกรมไว้เลย แล้วเข้าสมาธิ ไป! เหาะหมด จะทำอะไรก็ได้ ของเด็กๆ แล้วมันมาเกี่ยวอะไรกับมรรค? เกี่ยวอะไรกับอริยสัจ?

พระพุทธเจ้านี่สุดยอดมาก ถ้าพระพุทธเจ้าเอาสิ่งนี้มาเป็นสิ่งมหัศจรรย์ แล้วออกแสดงฤทธิ์เดช คุณิเวลาพระโมคคัลลานะ สมัยพุทธกาล ฤทธิพิศพาไม่เชื่อว่ามีพระอรหันต์ เอาไม้ไฟ ๒ ลำต่อขึ้นไป แล้วเอาบาตรไม้จันทน์ไปแขวนไว้ ประกาศเลยถ้ามี

พระอรหันต์ขอให้เหาะขึ้นไปเอา มันก็ไม่มีใครขึ้นไปเอาหรอก พอพวกเดียรถีย์มา ก็แเนะกันไว้ เดี่ยวเราจะไปเอานะ แล้วเอ็งก็ไปกับเรา พอเราจะเหาะก็ทำเป็นดิ่งไว้ โอ๊ย อย่าเอานะ จะอวดเขา จะไปหลอกเขา

จนสุดท้ายแล้วเขาประจัน เขาเสียใจมากกว่ามันไม่มีของจริงแล้ว ศาสนาก็ไม่มี พระอรหันต์ก็ไม่มี อะไรก็ไม่มี แล้วมันมาเข้าหู พระโมคคัลลานะก็บอกลูกศิษย์ เธอต้องเหาะไปเอาลงมา พระลูกศิษย์ก็บอกพระโมคคัลลานะต้องเหาะ เพราะมันของเล่น! ของทำได้นี้มันเป็นของเล่น มันเป็นเรื่องธรรมดา ให้เหาะขึ้นไปเอานะ ต่างคนต่างเก็งกัน เพราะมันเรื่องธรรมดาไง สุดท้ายพระโมคคัลลานะให้ลูกศิษย์เหาะขึ้นไป หยิบบาตรแล้ววนมา

โอ้โฮ คฤหบดีเจ้าของบาตรดีใจมาก บอกว่า มรรคผลยังมีอยู่ พระอรหันต์ยังมีอยู่ เขาดีใจมาก แต่ผลลบมันเยอะกว่า ตั้งแต่นั้นมาพอใครจะมาใส่บาตร ไม่ใส่ ถ้าไม่เหาะต้องเหาะก่อนถึงจะใส่บาตร จนมันปั่นป่วนเห็นไหม แล้วไปฟ้ององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ถึงบอกว่า ไม่ได้ ต่อไปนี้ละ การอวดอุตริมนุสสรธรรม คือธรรมเหนือมนุษย์ มันเป็นเรื่องที่เหนือมนุษย์ มนุษย์ปกติทำไม่ได้ ถึงบัญญัติไว้ว่าห้ามทำ

พอห้ามทำขึ้นมา มันก็เป็นปาราชิกหนึ่งใน ๔ ข้อนั้น พออย่างนั้นเดียรถีย์ก็ได้ใจ ทำเลยทำให้แสดงฤทธิ์ ทุกคนก็แสดงไม่ได้เพราะพุทธเจ้าบัญญัติแล้ว ทีนี้พอไปทำ พระพุทธเจ้า รับทำ เราจะแสดงแก่เขา เพราะการแสดงฤทธิ์นี้มันเหมือนของเด็กเล่น มันเป็นเรื่องอกุศล มันเป็นเรื่องโลกีย์

คู่มือเดี่ยวนี้นิเวศศาสตร์มันทำได้หมด เหาะเหินเดินฟ้ามันทำได้หมด ใครๆ ก็ทำได้หมด รู้วาระจิตหรือ โข่ คอมพิวเตอร์ทำได้หมดนะ เครื่องจับเท็จมันก็มี มันเป็นเรื่องปกติที่วิทยาศาสตร์สามารถคิดได้ เพราะมันเป็นโลกีย์ คำว่าโลกีย์ ทางวิทยาศาสตร์มันเจริญ ตรวจจับมันควบคุมได้ มันทำได้ คู่มือล่องมันมาจากไหน มาจากเลนส์ เลนส์มาจากตา สรรพสิ่งของมนุษย์ เขาเอาวิทยาศาสตร์มาพิสูจน์กัน จนเป็นเรื่องวิทยาศาสตร์ที่เรามาใช้ประโยชน์กัน นี่เขาคิดได้ขนาดนั้น

สุดท้ายแล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า เรารับทำ พระโมคคัลลานะก็ขอทำการแทน เธอจะอย่างไร จะแสดงฤทธิ์อย่างนั้นๆ พระพุทธเจ้าบอก ไม่ให้ ไม่ให้

พวกคฤหบดีเขาไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบัญญัติวินัยว่าห้ามแสดงฤทธิ์ เพราะเป็นการอวดอุตริมนุสสรธรรม แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะแสดงได้อย่างไร ได้! เพราะอะไร ท่านเปรียบเทียบนะ

ถ้าเราเป็นเจ้าของสวนมะม่วง เราห้ามคนอื่นเด็ด เพราะเป็นสวนมะม่วงของเรา แต่เราเด็ดได้ไหม? คฤหบดีบอกว่า ได้ นี่ก็เหมือนกัน ในศาสนานี้เป็นศาสนาของเรา ตลาคต องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าของศาสนา บัญญัติไว้ว่าห้ามทุกคนแสดงฤทธิ์ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าของศาสนา จะแสดงได้ แสดงเพื่อศาสนา การแสดงนี้แสดงเพื่ออะไร เพราะพวกเดียรถีย์กล่าวดู

พ้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า เราจะแสดงฤทธิ์ได้โคนต้นมะม่วงเห็นไหม เดียรถีย์ตัดต้นมะม่วงหมดเลย ท่านฉันทวันนั้น เม็ดมะม่วงปลุกกับมือ ต้นมะม่วงก็ขึ้นเลยด้วยฤทธิ์ แล้วแสดงฤทธิ์มหาศาล เสร็จแล้วขึ้นไปจำพรรษาที่ดาวดึงส์ น้ำมันของเล็กๆ นะ เพียงแต่ว่า มีผลบวกและมีผลลบจากสังคม แต่การบวกลบในหัวใจนี้สำคัญกว่า ถ้าทำอย่างนั้นได้ มันจะสำคัญคนว่าเป็นผู้วิเศษ

ผู้วิเศษนี้ไม่ใช่มรรค ผู้วิเศษนี้ไม่ใช่อริยผล ถ้าอริยผลมันฆ่ากิเลส มันฆ่าอโง้อ มันฆ่าตัวตน มันฆ่าความอยากดังอยากใหญ่ แต่ถ้าไปเหาะเหินเดินฟ้าได้ มันอยากดังอยากใหญ่ ใหญ่ ใหญ่กว่ามึง

นี่ไง เข้าสมาบัติกันร้อยแปด ขึ้นคัตเอาท์เข้าสมาบัติ ไร้สาระ! ไร้สาระ!

เพราะ สีด สมาริ ปัญญา สมาบัติมันเกิดมาจากไหน เกิดมาจากเราเป็นนักพรต เราเป็นนักบวช ไม่ใช่เกิดมาจากกรรม ถ้าเกิดมาจากกรรม ธรรมต้องเหนือโลก แล้วไปเข้าสมาบัติเอาอะไรรู้ใหม่ เอาเศษกระดาษไปเข้าสมาบัติเพื่อไปเอาเศษกระดาษเขา เพื่อไปหาเงินจากเขา สิ่งนั้นหรือเป็นธรรม ธรรมของเอ็งผู้เศษกระดาษไม่ได้หรือ ?

ครูบาอาจารย์รณะ หลวงปู่มั่นบอกว่า ให้หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่แหวน หลวงปู่ขาว ลงมาจากถ้ำเชียงดาว ให้ลงมาตักน้ำ หลวงปู่ขาวเล่าไว้ในวงกรรมฐาน เราจะฟังต่อกันมา พอหลวงปู่แหวนกับหลวงปู่ขาวลงมาตักน้ำที่ถ้ำเชียงดาว หันขึ้นไปนะ หลวงปู่มั่นเหาะลงมาเลย เก็บไว้ ไม่ได้ลงในประวัติหลวงปู่มั่น หลวงตาบอกว่า ประวัติหลวงปู่มั่น

ลงแค่ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ลงมากกว่านั้นไม่ได้ สิ่งนี้ท่านเราให้คนสนใจในศาสนา เพราะสิ่งนี้เป็นเครื่องวิธีการให้เข้าไปหามรรคผล

ศีล สมาธิ ปัญญา สมาธิคือตัวตนของจิต ถ้ามีสมาธินะ คนเราเข้าสมาธิไม่ได้ เพราะติดฟุ้งซ่าน ติดกับตัวตน การเข้าสมาธิคือตัวตนสงบตัวลง ขณะที่เข้าสมาธิไม่มีตัวตน ไม่มีสิ่งใดเลย มันเป็นสากล คำว่าสากล คือ จิตเป็นสมาธิ ทุกลัทธิ ทุกศาสนา ทำสมาธิได้ แต่ทุกศาสนาเขาบอกว่าเขามีมรรคผล ไม่มี!! ไม่มี!! ศาสนาไหนไม่มีมรรค ศาสนาไหนไม่มีผล มรรค ๘ อยู่ที่ไหน มรรค ๘ อยู่ในศาสนาพุทธนี้เท่านั้น แล้วมรรค ๘ อยู่ที่ไหน มรรค ๘ ไม่ได้อยู่ที่ตำรา มรรค ๘ ไม่ได้อยู่ที่ใดเลย มรรค ๘ อยู่ที่หัวใจ!

หัวใจนี่จะเป็นมรรคขึ้นมาได้อย่างไร สมาธิมันอยู่ในตำราหรือ สมาธิมันก็อยู่ที่ใจ ใจใหม่ สมาธิเป็นความรู้สึกใจใหม่ สิ่งที่มีมันฟุ้งซ่าน ฟุ้งซ่านเพราะใคร ฟุ้งซ่านเพราะเรา โง่ แล้วถ้าเราฉลาดขึ้นมา มันก็เป็นกัลยาณบุรุษ มันก็ควบคุมขึ้นมา ถ้ามันเกิดขึ้นมากี่ ตรงนี้ไง

โยมทำงานกัน โยมต้องมีออฟฟิศนะ นักกีฬาจะแข่งมันต้องมาหาสนามเลย แล้วจะฆ่ากิเลส ไปฆ่าที่ไหน? กิเลสมันอยู่ที่ไหน? อยากรู้มากกว่ากิเลสมันอยู่ที่ไหน มีโรงงานฆ่ากิเลสไหม

กิเลสก็ไม่เคยเห็น สมาธิก็ไม่เคยเห็น สรรพสิ่งไม่เคยเห็นทั้งสิ้นเลย แต่อวดรู้กัน อวดรู้กันเพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะมีธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อวดรู้ เพราะมีพระไตรปิฎก แล้วเอามาวิเคราะห์วิจักษ์กัน

ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าชี้เข้าไปที่หัวใจนะ แต่เราไปติดที่ข้อมูล ข้อมูลนั้นชี้เข้าไปที่ใจ หลวงตาบอกว่า “กิริยาของธรรม” เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ขึ้นมาที่ใจ แล้วกล่าวคำเทศนาคือวิธีการ วิธีการนั้นย้อนกลับเข้าไปที่ความรู้สึก แต่เราไปศึกษาวิธีการ แล้วก็เอาวิธีการมาวิจักษ์กัน มันเลยตกทะเลไป ลงทุ้งลงหนองไป หาตัวเองไม่เจอ ไม่รู้สมาธิอยู่ที่ไหน สมาธิมันต้องย้อนกลับมาที่ใจ

คำสั่งสอนทั้งหมดย้อนทวนกระแส คำว่าทวนกระแส คือ ทวนกระแสจิตเข้ามา ไม่ใช่ออกไปว่า เข้ารู้ เข้าแน่ เข้าออกไป เข้าวิจักษ์ เข้ารอบรู้ไปหมดเลย นี่เพราะมันส่งออก

สิ่งที่ส่งออกมันถึงไม่เป็นประโยชน์กับบุคคลคนนั้น แต่ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ เป็นศาสดา มีความเมตตามาก รื้อสัตว์ชนสัตว์ แล้วเราเองเหยียบย่ำเรากันเอง เหยียบย่ำนะ

หลวงตาท่านบอกเลยว่า ถ้าเราไม่เคารพธรรมวินัย เท่ากับเราเหยียบหัวพระพุทธรูป การเหยียบหัวพระพุทธรูปก็คือการเหยียบหัวตัวเอง เพราะเราเป็นผู้คิด เราเป็นผู้กระทำ เราเหยียบคุณงามความดีของเราทั้งหมด เพราะเราหมิ่นแคลนในธรรมวินัย ถ้าเราหมิ่นแคลนในธรรมวินัย เราเหยียบหัวตัวเองนะ แล้วคิดย้อนกลับมาที่เราดี เราเป็นชาวพุทธ เราจะต้องเคารพ ถ้าเราเคารพตรงนั้นเราจะเป็นประโยชน์มาก อันนี้พูดถึงพิธีกรรมใจ การประเคนซ้ายประเคนขวา

ไม่มีห rokok เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะว่าพวกโยมนี่เป็นฝ่ายพลาธิการ คือ ฝ่ายส่งเสริม ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา ภิกษุกับภิกษุณีเป็นนักรบ แต่โยมเป็นอุบาสก อุบาสิกา เราเศร้าใจนะ แต่มันเป็นความเศร้าใจของเราคนเดียว เพราะคนอื่นจะไม่มีความเห็นแบบเราห rokok เรารู้ ใครจะมีความเห็นแบบเราไม่ได้ เพราะอะไร เพราะไม่มีจุดยืน ไม่รู้อะไรจริงเท็จ เราเศร้าใจนะเวลาเราเข้ามากรุงเทพฯ เวลาพระเขาออกจากกุฏิกัน เขาต้องห่มผ้า โอ้โฮ นุ่นก็ไม่ได้ นีก็ไม่ได้นะ เราเศร้าใจ เพราะมันมีวินัยข้อไหนนะ พระพุทธรูปบัญญัติไว้ตรงไหน มึงบอกกูมา ไม่มี

เพราะอะไรรู้ใหม่ ถ้าไม่ห่มผ้าออกนอกเขตอาวาสไปเป็นอาบัติทุกกฏ เพราะมันไม่สวยงาม แต่อยู่ในเขตวัด เดียวนี้โลกมันเจริญไซ้ใหม่ วัดนี้เป็นสถานที่จอจรด เป็นสถานที่โยมเข้าไป แล้วนี่ก็ห่มผ้ากัน ออกจากกุฏิต้องห่มผ้าห่มผ่อน วันนั้นเราไปวัดเทพศิรินทร์ ไม่ห่มล่ะ เปิดอย่างนี้ไปทั่ววัดเลย แล้วเขาถามว่า พระบ้านนอก ไม่สนนะ เขาจะห่มก็ห่มไป ฉันทไม่ห่ม มันผิดอะไร มึงผิดข้อไหน แต่เพราะสังคมเป็นใหญ่ใจ เรามองถึงหัวหน้า ถ้าหัวหน้าอยากให้พระสวยงาม ออกจากกุฏิก็ต้องห่มผ้าห่มผ่อนเรียบร้อย

เวลาไปที่วัดเรานะ เขาจะไปถวายสังฆทาน ต้องพระ ๔ องค์นะ เรบอกไม่มีห rokok มีองค์เดียว.. รับแทน เอ็งจะให้พระภู ๔ องค์มานั่งห่มผ้าเหนือโศก เพื่อรับใช้สังฆทานมึงนี้หรือ สังฆทานกูนี้รับได้ เขาก็บอก อ้าว.. ไม่ครบสงฆ์

ไม่ครบสงฆ์แล้วกูไม่ใช่สงฆ์อะไร ?

เพราะอะไร สงฆ์เว้นไว้แต่สมมุติ ในธรรมวินัย เวลาโยมถวายของขึ้นมา เป็นของของสงฆ์ พระต้องทำอุปโลกน์เพื่อแบ่งกัน ตั้งญาติ ตั้งแต่เถระขึ้นไป แล้วถ้าไม่มีละไปคุณวโกวาท จะบอกว่าเว้นไว้แต่สมมุติ สมมุติว่าอะไร สมมุติว่าเป็นคนแจกภัต สมมุติว่าเป็นผู้ทำการแทนสงฆ์ สมมุติว่าเป็นผู้แจกของของสงฆ์ สมมุติว่าเป็นผู้ดูแลสมบัติของสงฆ์ ภิภุหำหิยเงินและทอง หิยเงินและทองนี้เป็นนิสสัยคีย์ อាប់ติปาจิตติย วัตถุนั้นเป็นนิสสัยคีย์ พระสงฆ์เป็นปาจิตติย

แต่พวกโยมมีศรัทธามาก อยากจะหล่อพระทองคำ แล้วหล่อพระทองคำมาตั้งไว้ มันเป็นทองคำ ภิภุหำหิยเงินและทอง อាប់ติปาจิตติย แล้วจะทำยังไง ? สมมุติสงฆ์ให้เป็นผู้รักษา สงฆ์ที่รับสมมุตินั้นจับพระนั้นไม่เป็นอាប់ติ

พระพุทธเจ้านี้สุดยอด เพราะมันต้องจับเคลื่อนไปได้ไง สังคมของสงฆ์มันจับเคลื่อนไปได้ มันไม่อันตู่หรือ! ฉลาดระดับนี้ ไม่เป็นควายหรือ!

สิ่งที่จับไม่ได้ก็คือจับไม่ได้ แต่สิ่งที่สมมุติให้บำรุงรักษา อ้าว... ของของสงฆ์ไซ้ใหม่ พระพุทธรูปทองคำ แล้วทองคำภิภุหำหิยเงินและทอง อាប់ติปาจิตติย เราก็เถระตรงจับทองไม่ได้ เขาให้พระพุทธรูปทองคำมา ก็ปล่อยให้หายากไยมันขึ้นเต็มหัวอยู่อย่างนั้น ทำไม่ได้ แล้วมันเป็นบุญหรือเป็นบาป

นี่ความโง่ความฉลาดมันอยู่ตรงนี้ ความโง่ความฉลาดตามธรรมวินัยหรือไม่ตามธรรมวินัยไง มันเป็นเรื่องที่นั่น แล้วไปไหนก็มาข้างที่นั่น แต่ของเรานะข้างทุกซ์ เอาทุกซ์มันมาข้าง ทุกซ์ในใจนี้เอามันมาข้างซะ ใ้อังอย่างนั้น ไร้สาระ ขังเอาเงินเขาไป ขังหลอกลวง ขังไม่จริง

ขังจริงมึงอย่าข้านสิ วัฏฏะนี้กลัวอะไร ในโลกนี้มันมีสิ่งใดที่น่ากลัวบ้าง ความกลัวเป็นกิเลส ความกลัวบ้านก็เป็นกิเลส มันเศร้าใจตรงที่ว่า เขียนว่า “พระกรรมฐาน” ถ้าพระกรรมฐานยังคิดในพิธีนะ ตอนอยู่ที่บ้านตาไม่มีอะไรทั้งสิ้น แต่เมื่อก่อนก็มีเมื่อก่อนท่านบอกว่าท่านไปอยู่ที่บ้านผือ เป็นโรคเสียดอก แล้วเขานิมนต์ไปกุสลาจนท่านไม่มีเวลาเลย จนท่านเป็นเอง

แต่ในปัจจุบันท่านไม่ให้มาติกาเลย เพราะกุสลาธรรมมา อกุสลาธรรม คือ โง่กับฉลาด อกุสลาธรรม คือ ทำความโง่มาทั้งชีวิต กุสลาธรรมมา คือ ทำความฉลาดมา ถ้าทำมาแล้วเป็นเนื้อหาระ ไม่ต้องมาสวด ไอ้สวดนี่มันสวดเพื่อเตือนสติกัน แต่คนมันตายไปแล้วนี่มันเสวยภพแล้ว ท่านบอกว่าสวดแล้วก็เท่านั้นละ เห็นไหม เราจะบอกว่า แต่ก่อนท่านก็ทำ เพราะเราอยู่ในสังคม เราอยู่ในกระแสสังคม เรายังไม่สามารถเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมาได้ อยู่ในสังคม ต้องยอมรับสังคม

แต่เมื่อท่านเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมา เป็นผู้นำขึ้นมา ท่านปฏิเสธเลย ท่านไม่ให้ทำ ปฏิเสธ เพราะโดยข้อเท็จจริง มันของเล่น มันสมมุติกัน หลอกเอาตั้งคักกัน หลอกเอาเบงกั ถ้าพระเจ้าเห็นแก่เบงกันะ ไร้สาระ

ทำไมต้องไปเห็นแก่เบงกั ธรรมะมีค่าเท่านี้เองหรือ เราถึงเห็นแล้วเศร้าใจมาก ๆ นะ ไม่ใช่อดนะ ระบาย เวลาชีวิตมาตามถนนเห็นคัตเอาท์ มันน่าเศร้าใจ มีแต่งานวัดทั้งนั้นเลย มีแต่เก่งๆ ทั้งนั้น ทำไมต้องโฆษณากันอย่างนั้น เอ็งไม่มีข้าวกินหรือ บวชมาแล้วมันพออยู่พอกินแล้ว บิณฑบาตมามันก็มีกินทั้งนั้น แล้วงานตัวเองก็ไม่ทำ สังเกตโยมไปต่างจังหวัดตามทางแยกสิ มันจะมีคัตเอาท์เห็นไหม วัดจัดงานตลอด มันไม่เป็นเรื่อง แล้วทำไมไม่ทำ ถ้าทำมันจะย้อนกลับมาที่เรา

สิ่งที่ทำๆ กันนี่นะ ถ้าจะบอกว่าเป็นอุบาย พระพุทธเจ้าใช้อุบายสอนให้พวกเราเข้ามาในศาสนา กลับเข้ามาในศาสนา คือเข้ามาใกล้ชิด ตั้งแต่เริ่มระดับทาน เด็กเห็นไหม คุณติ เด็กมาเรายังเมตตา ให้ยาคุลท์ ให้อะไรนี่เพื่ออะไร เพื่อให้เขาฝังใจกับศาสนา ให้เขาเข้าใจว่าพระเป็นผู้ให้ ไม่ใช่พระเป็นผู้รับ เวลาโยมถวายทาน สละทานมา แต่เวลาเราให้ธรรมทานนี่นะ เอาปลาไปให้เขากิน กับสอนเขาจับปลากิน มันต่างกันไหม

สอนให้ปลดทุกข์ สอนให้เข้าใจทุกข์ การเทศนาว่าการ ให้ธรรมเป็นทาน ให้สิ่งวิชาการในความรู้สึกของตัว ของใจ อันไหนจะได้บุญมากกว่ากัน แต่ที่โยมไปเห็นนะ พระไม่ได้ทำอะไรเลย พระเอาแต่ได้ เพราะมันไปติดกันตรงนั้นหมด มันก็ออกไปเรื่องของโลกๆ หมด มันก็ไปประสาโลก แต่ถ้าเราปฏิบัติขึ้นมาแล้ว เรื่องนั้นเป็นเรื่องไร้สาระ ไร้สาระมากๆ เลย ศาสนาพุทธเรียบง่ายแต่ขลัง ของจริง

แต่เพราะเราเห็นโลกเจริญ ไปแข่งขัน เทคโนโลยีมันไปไกลมาก จะสร้างขนาดไหน เก่งขนาดไหน สู้โลกไม่ได้หรอก โลกนี้เขาสร้างสองสามร้อยชั้นกันแล้วนะ แล้วพระองค์ไหนจะไปสร้างสู้กับเขา มันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย แต่เรื่องจริงๆ ในศาสนาเรา มันต้องมาที่นี้ แล้วศาสนาจะไม่มีวันเสื่อม ศาสนาเจริญ เจริญที่ไหน เจริญในใจตั้งแต่ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นมา ถ้ายังไม่มีหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ศาสนานั้นยังเศร้าหมอง

เศร้าหมองจากกิเลสในหัวใจของผู้ที่ทรงธรรมทรงวินัย พระภิกษุนักบวชมันมีแต่หัวใจที่เศร้าหมอง มีแต่หัวใจที่ไม่รู้จริง แต่พอหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นเป็นผู้รื้อค้นขึ้นมา มันออกมาจากใจของหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น เป็นพระอรหันต์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังไม่เป็นพระอรหันต์ ก็ประกาศตนว่าไม่เป็นพระอรหันต์ พระปัญญาวัคคีย์ทั้งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไป แต่พอเวลาเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาแล้ว “ปัญญาวัคคีย์ เราไม่เคยเป็นพระอรหันต์ เราก็ก่อนเคยพูดสักคำใช้ไหม บัดนี้เราเป็นพระอรหันต์ ให้เสียหูลงฟัง”

สุภาพบุรุษ ไม่เป็นก็บอกว่าไม่เป็น เป็นก็บอกว่าเป็น ในเมื่อศาสดาเป็นผู้ที่สะอาด แต่ในลัทธิศาสนาต่างๆ ไม่มีศาสดาใดประกาศตนว่าเป็นพระอรหันต์เลย ไม่มี!! ไม่มีหรอก! ถ้ามันเป็นพระอรหันต์ ต้องถามมันว่าเป็นพระอรหันต์เพราะอะไร ทำไมถึงเป็นพระอรหันต์ มีใครสวมมงกุฎให้มันเป็นพระอรหันต์ ไม่มี!

พระอรหันต์เกิดมา อาสเวหิ จิตฺตานิ วิมุจฺจิง สฺวติ อาสวะสิ้นไป ตัวจิตเป็นตนนิพพาน พระอรหันต์ไม่มีจิต เพราะตัวจิตมันได้กลั่นตัวมันเอง จนทำลายตัวภวาสวะทำลายตัวภพหมดเลย ตัวจิตมันเป็นนิพพาน!

แต่ขณะที่เป็นนิพพานแล้ว ไม่มีจิต! แต่ขณะที่กำลังจะเป็นนี้ มี มีตัวจิต แล้วจิตมันกลั่นทำลายตัวมันเอง จนมันเป็นพระอรหันต์ แล้วพระอรหันต์มีจิตอยู่ที่ไหน พระอรหันต์ไม่มีจิต ถ้ามีจิตคือมีภพ มีภพคือมีกิเลส พระอรหันต์ไม่มีจิต แต่พระอรหันต์มีธรรมชาติ ชาติรู้ใจ พลังงานที่มันเป็นอยู่ พอพลังงานมันทำลายตัวมันเองแล้ว มันจะมีพลังงานที่ไหนมาอีก แต่มี นิพพานมีเหมือนไม่มี ไม่มีเหมือนมี เอ้า.. มีคำถามสิ พอบอกไม่มี ก็บอกมี พอบอกมี ก็บอกไม่มี อย่างนี้มันก็เถียงกันจนวันตายใช้ไหม แต่พระอรหันต์ไม่เถียง รู้จริง

ถ้ามีงบอกว่ามี กูบอกไม่มี เพราะมันเป็นทฤษฎีเกิดแล้ว ถ้าบอกว่าไม่มี มี แต่ถ้าบอกไม่มี พอภาวนาไป มันก็ภาวนาแบบเข้าฌานโลกีย์นี่ไง แล้วก็นิพพานกัน เพราะพูดไม่ได้ ความเห็นนะ ความว่างของฌานโลกีย์มันเป็นอจินไตย ฌานเป็นอจินไตย อจินไตย ๔ พุทธวิสัย กรรม โลก ฌาน แล้วพอมาก็บอก ว่างๆ ว่างๆ

ว่างๆ มันเป็นอจินไตย อจินไตยที่ว่าคุยกันไม่รู้เรื่องละ คุยกันไปเถอะ ไม่จบละ อจินไตยนะ แต่ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ เข้ามรรคนะ มี! เวลาธรรมจักรมันหมุน ถ้าโลกๆ นะ ธรรมจักรต้องหินแกรนิตนะ เอามาสลักเป็นธรรมจักรแล้วก็กราบไหว้กันนะ

หมามันจี มันเยี้ยวรดด้วย

ธรรมจักรมันเกิดจากใจเว้ย ! เวลาปัญญามันหมุนไป จักรมันเกิดจากไหน ธรรมจักรในหัวใจ เวลามันหมุน มันรวมตัว อริยสัจมันหมุนเข้ามา มันมาจากไหน นี่ไง ถ้าบอกว่าเป็นพระอรหันต์ เป็นอย่างไร? ใครบอกมีว่าเป็นพระอรหันต์ กิเลสมันสวม มงกุฎให้หรือ ไม่มี!! มีแต่เฉพาะในศาสนาพุทธเราเท่านั้น มีเฉพาะครูบาอาจารย์ของเรา เท่านั้น เท่านั้นจริงๆ

เพราะ! ถ้ามีจริงมันพูดจริง ถ้ามีไม่จริง จะหลอกเอาเบงก์เขา มันเลียบๆ เคียงๆ อ้อมไปอ้อมมา ไม่มีวันจบ พระอรหันต์ตั้งหัวใจ พระอรหันต์ไม่รู้จักทิศเหนือ ทิศใต้ มันงง มันตอบไม่ได้ หมุนไปหมุนมา ไม่รู้จักทิศไปทางไหน พระอรหันต์..

ความจริงมันเป็นอย่างนี้ ถึงบอกว่าพิธีการก็เป็นพิธีการนะ คุณสิพวกโยมถ้าไป อีสานนะ ขึ้นไปบนอาสน์สงฆ์เขาไม่ได้นะ ประเพณีทางอีสานเขาไม่ให้ผู้หญิงขึ้น อาสน์สงฆ์ เพราะเขาเคารพบูชา ไอ้อย่างนี้เราควรเคารพบูชาวัฒนธรรมของเขา วัฒนธรรมของเขา เขาเคารพของเขา เขาให้ผู้ชายขึ้นอาสน์สงฆ์ แต่ผู้หญิงเขาไม่ให้ขึ้น เราต้องเคารพของเขา เพราะว่าเป็นวัฒนธรรมประเพณีที่เขาสะสมกันมา

แต่ถ้ามาพูดถึงวิทยาศาสตร์ อ้าว ก็อย่าบิณฑบาตกับผู้หญิงสิ ผู้หญิงใส่บาตรทุกวัน แล้วบอกผู้หญิงไม่ให้ขึ้น แล้วเวลาไปบิณฑบาตก็ไปบิณฑบาตกับผู้หญิง ถ้าจะเป็นสุภาพบุรุษไซ้ใหม่ แต่มันเป็นวัฒนธรรมของเขานะ ถ้าเป็นวัฒนธรรมประเพณี สิ่งนี้มัน

สะสมกันมาตกทอดเป็นประเพณี วัฒนธรรมนี้มันเกิดมาจากไหน รากเหง้าของ วัฒนธรรมมันก็เกิดมาจากศาสนาพุทธนี่แหละ

ครูบาอาจารย์แต่ละยุค แต่ละภาค เขาเอาจุดเด่นของศาสนาตรงไหนมายึดเป็นหลัก ไปงานประดับดิน ทางอีสานเฉียงเปรต ก็เป็นข้าวต้มมัด เขาเรียกข้าวประดับดิน ทางใต้เฉียงเปรตก็เป็นสลิ้มเล็ก ๆ เพราะเปรตปากทำรูเข็ม แล้วเปรตประเทศไทยนี้ทำไม มันไม่เหมือนกันล่ะ นี่ก็ประเพณีวัฒนธรรม เราอย่าไปดู เราอย่าไปลบ เราไม่ลบหรือ เพียงแต่ว่าเราก็ต้องไม่คิด ที่พูดนี้ไม่ใช่ว่าแบ่งแยกนะ เราพูดเรื่องศาสนา เปลือก กระพี้ แก่น เราจะมีเปลือก กระพี้ แก่น แล้วเราจะพัฒนาใจใหม่ นี่ก็กรรมฐานไง

กรรมฐานมันจะหย่อนเข้ามาที่ใจ เริ่มต้นก็ต้องมีเรื่องทาน ศีล ภavanaเข้ามา แต่บอกว่า อย่างนี้ผิด อย่างนี้ถูก ถูกขณะนั้น ผิดขณะนั้น ผิดขณะที่เป็นเด็ก มันก็ผิดเล็กๆ ถูกเล็กๆ แล้วมันต้องก้าวเข้ามา ถ้าผิดจากเริ่มต้นขึ้นมาเลย เราจะก้าวเดินไม่ได้ ทุกคนมีกิเลสนะ ทุกคนมาจากความรู้สึก แล้วเราจะก้าวเดินออกไปจากความรู้สึก ก้าวเดินออกไปจากจิตที่มันเกิดมันตาย แล้วจิตมันก็มาเกิดมาตายในวัฏฏะ แล้วเราจะภavana เริ่มต้นภavanaไม่ได้เลย

เหมือนทางอภิธรรมเห็นใหม่ พวกเรานี้ภavanaไม่ได้ เพราะมีความอยาก ต้องละความอยากก่อน แล้วค่อยมากำหนดนามรูป โอ.. พระพุทธเจ้าสอนพระอรหันต์นะ ไม่สอนปุถุชนล่ะ เพราะปุถุชนมันต้องมีความอยาก มีแต่พระอรหันต์เท่านั้นที่ไม่มี ความอยาก แล้วต้องไม่มีความอยากนะ ถึงจะกำหนดได้ มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้

โดยธรรมชาติของคนมีความอยากโดยสามัญสำนึก แล้วจะบอกให้ไม่มีไม่ได้ แต่ให้มันเป็นความอยากที่ดี เป็นฉันทะ ความพอใจที่จะกำหนด จะปฏิบัติ อยากในสิ่งที่ดี เหมือนเราอยากทำมาหากิน เราอยากมีหน้าที่การงาน เราอยากทำดี ความดีอันนี้เป็นมรรค คือเป็นในแง่บวก แต่ในแง่ลบของชาวพุทธเราตีความหมายผิดใจ เช่น ธาตุ ๔ มีดิน น้ำ ลม ไฟ อากาศ อวกาศ ก็ไปตีเป็นลม แล้วอากาศล่ะ มันมีธาตุ ๖ อากาศ คือ สุธัญญากาศ คือในโพรงกระดูก แล้วมีธาตุรู้ ธาตุ ๔ ธาตุ ๖ อากาศธาตุ ดิน น้ำ ลม ไฟนี้ คือธาตุ ๔

แล้วนี่ก็เหมือนกัน ไปตีว่าความอยากนี่เป็นความผิดหมดเลย แล้วอยากดี มานั่งอยู่ที่นี้ ถ้าไม่อยาก ขับรถมาได้หรือ ที่มานี่ถ้าไม่มีความอยากเร้ามา แรงจูงใจของความอยากไม่พามา มานั่งอยู่ไม่ได้หรือ แล้วถ้าไม่มีแรงจูงใจของอยากมาปฏิบัติ จะเอาอะไรมาปฏิบัติ แต่เขาบอกว่าไม่ได้ เขาลืมไปว่า สิ่งที่ยากในแง่บวกมันก็มี สิ่งที่ยากในแง่ลบก็มี ถ้าสิ่งที่ยากในแง่บวกเป็นมรรค เป็นการทำความดี

ถ้าครูบาอาจารย์เราสะอาดบริสุทธิ์ มันจะเห็นแม้แต่เรื่องอย่างนี้ เริ่มต้นที่ว่า ภาวนา ตั้งแต่เปลือก แก่น กระพี้ ถ้าเริ่มต้นผิวนะ ต้นคดปลายคด ไม่มีทาง ไปตรงไม่ได้ ครูบาอาจารย์เรานะ ถ้าต้นมันตรง เพราะอะไร ตรงเพราะท่านทดสอบ ท่านใช้ชีวิตของท่าน ตั้งแต่สมัยหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น แล้วครูบาอาจารย์เรานะ รุ่นเรานี้รุ่นที่ ๓ แล้วนะ หลวงปู่มั่นนิพพานไปแล้ว ๕๐ กว่าปี แล้วก็มีครูบาอาจารย์ต่อๆ กันมา แล้วมาทดสอบตรวจสอบกัน

ครูบาอาจารย์เรา สิ่งที่เป็นประโยชน์ สิ่งที่เป็นคุณธรรม เขาจะทดสอบ ตรวจสอบกัน อย่างเช่น หลวงปู่มั่นก็สั่งกับครูบาอาจารย์ไว้ บอกว่าถ้าท่านล่วงไปแล้ว ให้ไปหา หลวงปู่ขาวนะ หลวงปู่ขาวได้คุยกันแล้ว แล้วหลวงตา ครูบาอาจารย์ก็ไปคุยกับหลวงปู่ขาว เห็นไหม

การคุยกับหลวงปู่ขาวก็เหมือนกับทางวิชาการ ทางวิชาการเราสัมมนากัน แล้วทางวิชาการสัมมนากันมันจะผิดได้ไหม มันต้องตรวจสอบกัน สังคมมันเจริญอย่างนี้ไง แล้วเวลาสังคมสัมมนากัน ตรวจสอบกัน ตรวจสอบกันที่ไหน ตรวจสอบกันในกฎ ในป่า ในเขา สองคนสามคนเฉพาะ

แต่นี้มันบอกว่า จะเข้าสมาบัตินะ มันขึ้นคัตเอาที่กลางถนนสี่แยกเลย ไอ้พวกนี้ มันจะตรวจสอบกับเบงก์ แล้วเราก็จะไปเชื่ออย่างนั้นหรือ นี่ไงชาวพุทธ

ชาวพุทธเราถึงบอกว่ามีวาสนา เพราะเราเกิดมายุคนี้ เวลาเราปฏิบัติแล้ว เราจะคิดถึงพระพุทธเจ้าเลย กิ่งพุทธกาลศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง เราไม่ได้มองว่าเจริญ เพราะว่าเราสร้างมหาวิทยาลัยมากมาย ไม่ใช่ นะ มหาวิทยาลัยนี่นะ ตอนนี้นานาชาติจะเข้ามาในเมืองไทย เพราะมหาวิทยาลัยนี้เป็นธุรกิจ ทุกอย่างเป็นธุรกิจทั้งนั้นเลย ขาดทุนกำไร แต่ถ้าเป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์เห็นไหม

หลวงตาบอกว่า มหาวิทยาลัยสงฆ์อยู่ที่ไหน รุกขมุกตเสนาสน์ โคนต้นไม้ อยู่ในป่า ในเขา มันเจริญตรงนี้ เจริญเพราะว่ามีครูบาอาจารย์ของเรา ถ้าไม่มีหลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์นะ สงฆ์ไทยไม่เป็นแบบนี้ สงฆ์ไทยยุคก่อนหลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ สงฆ์ไทยอยู่กัน ประสาปุกุชน เป็นแต่ตามหน้าที่ เหมือนข้าราชการคนหนึ่ง เหมือนมนุษย์ห่มผ้าเหลือง แต่พอหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านปฏิบัติของท่านขึ้นมาได้ แล้วท่านรู้จริง สามารถพิสูจน์ได้ ใครก็พิสูจน์ได้ แล้วใครอยากรู้ไปหาท่านได้

ท่านเอาลูกศิษย์ของท่าน คูตี หลวงตาบอกว่า “เพชรน้ำหนึ่ง” มีกึ่งองค์ ทางวิชาการมันมีแล้ว ของจริงมีแล้ว เหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกปัญจวัคคีย์ ถ้าเราไม่เป็นพระอรหันต์ เราจะไม่ประกาศตนว่าเป็นพระอรหันต์ แต่ในการแสดงธรรมนะ อุปสัมบัน อนุุปสัมบัน กิษุอวดอุตริมนุสยธรรมต่ออนุุปสัมบัน เป็นอาบัติปาจิตตีย์ แต่ขณะที่แสดงธรรมกับอุปสัมบัน ไม่เป็นอาบัติเพราะอะไร เพราะมันบอกวิชาการอันนี้ วิชาการในการกระทำ

จิตมันมาอย่างนี้ มันจะมีวิธีการของมัน มันจะพัฒนาของมันอย่างนี้ มันจะขึ้นของมันไปอย่างนี้ ครูบาอาจารย์เวลาเทศน์เห็นไหม เหมือนกับเครื่องบินเลย ตั้งแต่แท็กซีเลย รันเวย์ขึ้นเลย ขึ้นถึงไหนมันไปของมัน แต่ของเรา เราหาสนามบินไม่เจอ แล้วจะขึ้นยังไง ก็ไม่รู้

แต่ถ้านักปฏิบัตินะ มันจะรู้เลยจิตสงบเป็นอย่างนี้ แล้วมันจะเห็นอย่างนี้ อยู่ที่ระดับของจิตของใครอยู่ที่ระดับไหน มันจะรอดตรงนี้ หมายถึงว่า เวลาเรามีปัญหาขึ้นมา เหมือนกับเด็กมันใจแตก พอมันเห็นอะไรขึ้นมา มันจะยึด พอยึดขึ้นมาครูบาอาจารย์จะบอก ต้องเป็นอย่างนี้! แต่ถ้าเรายึดแล้ว ทำไมครูบาอาจารย์บอกว่ามันยังมีสแต่ต่อไปล่ะ ทำไมยังมีต่อไป แล้วทำไมเราไม่มีต่อไปอย่างนั้นล่ะ

นี่จะทำให้เราปล่อยอันนี้ ให้เราหาทางพัฒนาใจของเราให้ขึ้นไปอีกสแต่ปหนึ่ง ขึ้นไปเรื่อยๆ ถ้าไปถึงที่สุด เข้าใจว่าจบ แล้วมาตรวจสอบกันว่า จบเพราะอะไร นี่ไง ครูบาอาจารย์เรา ถึงบอกว่า ใจตรงนี้มันคิดเป็นตัวเงินไม่ได้ คิดเป็นอะไรก็ได้เลย ต้องคิดว่าเป็นบุญกุศล ถึงพุทธกาลศาสนาเจริญอีกหนหนึ่ง แล้วไม่มีใครทำได้ มันเป็นเรื่อง

ของกรรม เรื่องของธรรมชาติ เรื่องของกาลเวลา เรื่องของการสร้างสมบุญมา เกิดเป็น วาระ เป็นครั้งเป็นคราว นี่คือการเกิดร่วมใจ

อย่างเช่น วันนี้เราเกิดร่วมกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เราทำบุญกุศลก็เพื่อ ท่าน แต่ความจริงก็เพื่อเรานี้ละ เพราะท่านอ้อมเต็มของท่าน สมบัติของท่าน ประเทศไทย ของท่าน ในเมืองไทยท่านจะเอาอะไรได้หมด แล้วท่านจะเอาจากเราไหม อย่างโยมนี่ยัง ต้องแสวงหาอยู่ แล้วจะเอาอะไรไปให้ในหลวง แต่ถ้าเราปฏิบัติก็เพื่อเรา แล้วเราก็เป็นคน ดีก็ถวายในหลวง นี่คือการเกิดร่วม

การเกิดมาในพระพุทธศาสนาเนี่ย โอ้โฮ บอกว่า คิดเป็นตัวเงินไม่ได้ คิดไม่ได้เลย แต่เราก็มาน้อยเนื้อต่ำใจ ไม่มีวาสนา ทำไม่ได้ ทำแล้วเจ็บ ทำแล้วปวด มันเป็นธรรมดา ถ้าไม่เจ็บไม่ปวดเลย มันเป็นผู้ใหญ่ไม่ได้หรอก มันต้องผ่านเจ็บผ่านปวด เพราะผ่านแล้ว เขาพูดกับเรารู้เรื่องไง ถ้าเราไม่เคยผ่าน เราไม่รู้เลย เราไม่ใช่ตุ๊กตาคณะ ตุ๊กตาเห็นไหม สติ ไม่ต้องเลี้ยงมันหรอก ตั้งไว้ที่ไหนมันก็อยู่ที่นั่น แล้วมันได้อะไรละ นี่มนุษย์นะ มีความรู้สึก มันจะต้องผ่านความรู้สึกอันนี้ ที่พูดนี้พูดเพราะไม่ให้คิดนะ

ฉะนั้นประเด็นอย่างไรก็ได้ ถ้าครูบาอาจารย์ท่านต้องประเด็นซ้ายประเด็นขวา ประสาเราเนาะ ไร้สาระ

ถ้ามันจะผิด คือ ๑.ผิดกาล อย่างเช่น หมดเวลา ตอนเย็นนี้ถวายอาหารไม่ได้ แล้ว มาประเด็น อันนี้ผิด ถ้าผิดอย่างนี้เห็นว่าผิด ที่นี้การประเด็นมันเป็นบางพื้นที่ เขาห้าม ถวายของพระตอนกลางคืน เราอยู่ที่วัดเรานะ ตี ๔ ตี ๕ มาเถอะ ได้ทั้งนั้น เพราะเขา มาแล้วเขาจะกลับใจ ถ้าเขามาเขาไป สิ่งใดที่รับแล้วมันไม่ขัดกับศีลธรรม เรารับหมด เพราะอะไร เรียบง่าย เขามาเขาจะกลับ ไม่ใช่เขามาเนาะ ถวายไม่ได้ต้องรอพรุ่งนี้เช้า

คือคนว่าแห้ว คนนะถ้าว่าแห้วอยากมีเพื่อน อยากมีคนอยู่รอบข้าง แต่ถ้าหัวใจมี ธรรมนะ อยากอยู่คนเดียว การอยู่คนเดียวมีความสุขมาก แต่การมีสิ่งใดมันก็เป็นภาระ รับผิดชอบไปหมดเลย กังวลใจ มา ๒ คน เขาไม่อยู่ก็คิดถึง กลับหรือยัง ขึ้นรถหรือยัง ตก รถหรือเปล่า ไม่เห็นมันก็ยังกังวล แต่ถ้ามันเป็นโลก ชอบ ชอบไปไหนให้คนตามหน้า ตามหลัง ล้อมหน้าล้อมหลัง นู่นก็ไม่ได้ นี่ก็ไม่ได้ นั่งรอเป็นแถวเลย โลกๆ ทั้งนั้นนะ

ถ้าเป็นความจริงนะ มา วาง แล้วกลับไป มาเลย วาง แล้วกลับไป บุญได้เต็มๆ สะอาดบริสุทธิ์ เขาก็สะอาด เราก็อสะอาด ปฏิภาห

เขาไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า “ทำบุญที่ไหนได้บุญมากที่สุด” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า การทำบุญควรทำที่เธอพอใจ เพราะท่านรู้ว่ากิเลสมันร้ายนัก ถ้ามันศรัทธาใคร มันอยากทำที่ใคร ต้องรีบทำเดี๋ยวนั้นเลย ไม่อย่างนั้นเดี๋ยวกิเลสจะบอกว่า ของนี้เก็บไว้ก่อน ของนี้เอาไว้วันหลัง

ถ้าจะทำบุญที่ไหนได้บุญมากที่สุดนะ คือทำบุญที่เธอพอใจ เธอพอใจที่ไหนควรรีบๆ ทำเลย เดียวกิเลสมันจะดึงกลับ มันไม่ให้ทำ

แล้วถ้าเอาผลล่ะ ถ้าจะเอาผลต้องวัดกัน การทำบุญแม้แต่ล้างถ้วยล้างจาน สาดไปในน้ำครำ ตั๋วหนอน พวกสัตว์ พวกจุลินทรีย์มันได้กินนั้นก็บุญแล้วนะ แต่เป็นบุญของโลกๆ แต่ถ้าเธออยากได้บุญมากล่ะ เปรียบเหมือนเนื่อนาบุญ เปรียบเหมือนนา ถ้าที่คิดดินน้ำดี ข้าวจะงอกงามมาก ถ้านานี้มีส่วนผสมของหิน นานี้ไม่สมบูรณ์ ท่านก็เปรียบเลย ตั้งแต่ปุถุชน กัลยาณปุถุชน โสดาบัน สกิทาคา อนาคา ได้บุญมากขึ้นไปเรื่อยๆ เพราะมันสะอาดขึ้นไปเรื่อยๆ

เนื่อนาคือตัวผู้รับ ปฏิภาหคือผู้ให้ ให้ด้วยความบริสุทธิ์ บริสุทธิ์ตรงไหน บริสุทธิ์ด้วยเป็นสัมมาอาชีพะ เราประกอบสัมมาอาชีพมา เราได้เงินมา สิ่งที่เราจะถวายเป็นบุญกุศล ได้มาด้วยความบริสุทธิ์ เวลาถวายทาน โอ้อโฮ.. มีศรัทธามาก อยากถวายมาก ขณะที่ได้มานั้น ได้มาโดยบริสุทธิ์ ขณะที่ให้ ให้แล้ว แหม..ชื่นใจ ชื่นใจ นี่ปฏิบัติภาห

ผู้รับ ถ้าผู้รับเป็นเปรต ไปให้กับเปรต ไอ้คนให้ก็บริสุทธิ์ ไอ้คนรับเป็นเปรต ไม่บริสุทธิ์หรือ เพราะปฏิบัติภาห ผู้ให้คือผู้สะอาด ผู้รับเป็นผู้สะอาด รับของเขามาแล้วใช้ประโยชน์ของเขา นี่ปฏิบัติภาห บุญมหาศาลเลย บุญเกิดตรงนี้ แล้วเรื่องอย่างอื่นเป็นเรื่องปลีกย่อย ไม่ต้องไปคิดเลย

แต่ถ้าใครไปคิดอย่างนั้น ใครว่าอย่างนั้น เราถึงอยากจะหาคนเขียนว่ามันมาจากไหน เพราะในใบนี้บอกว่าการฐานใจ ถ้าการฐานนี้มันต้องเป็นการฐานแท้ๆ อย่าเป็นการฐานแบบผูกกระทรวน ไปไหนมันจะดังก้องแก๊งๆ นั่นการฐาน แต่ถ้า

กรรมฐานแท้มันเจียบนะ ไม่มีพระพรวนผูกคอไป พระพรวนผูกคอกรรมฐานไปเลย ไปไหนก็กู้นั้นเว่ย กรรมฐานนะมิ่ง

ถาม : เวลาจิตมันมีเวทนาเกิด บางทีก็รู้ทัน บางทีก็ไม่รู้ทัน

หลวงพ่ : รู้ทันนี่นะ จิตเวลารู้ทันหรือไม่ทัน มันอยู่ที่การฝึกฝน ทุกคนอย่าเสียใจถามว่า “ผู้ฟังยังง้อยู่ เวลาเวทนาเกิด บางทีก็รู้ทัน บางทีก็รู้ไม่ทัน”

โยมรู้ไม่ทันมาตลอดนะ เพราะอารมณ์ถ้าเราเก็บความรู้สึกทั้งหมด มันเหมือนเครื่องบันทึก โยมบันทึกไม่ทันเลย ทีนี้คำว่าเวทนา บางทีมันเกิดขึ้นมา การจะรู้ว่าเหตุนี้ เป็นอะไร บางทีเราไม่เข้าใจหรอก มันผ่านไปเฉยๆ เห็นไหม แค่นี้ก็บันทึกไม่ทันอยู่แล้ว

ฉะนั้น เวลามันเกิดขึ้นมา ถ้ารู้ทันจิตเราก็คือ ถ้ารู้ไม่ทันก็ธรรมชาติ เราพูดบ่อย มีลูกศิษย์มาหา เขาบอกว่าเขาฟังเทศน์มาเยอะ เขาบอกว่า “เขาไม่มีตัวกูของกู” เขาปล่อยวางได้หมด ด้วยความเข้าใจของเขา

เราบอกว่า คนที่ไม่มีตัวกูของกูนี้อยู่ในโรงพยาบาลศรีธัญญาทั้งหมดเลย เพราะมันไม่มีตัวกูของกู อยู่ในโรงพยาบาลทั้งหมด เขาก็โกรธใหญ่เลย “อ้าว แล้วจะทำยังไงถึงจะไม่มีตัวกูของกู !”

การจะไม่มีตัวกูของกู มันต้องรู้จักกูก่อน ถ้าไม่รู้จักกูแล้วมันจะไม่มีกูได้อย่างไร ก็กูนี้ยังไม่รู้จักเลย แล้วบอกว่าไม่มีตัวกูของกู ไอ้คนพูดก็กูทั้งนั้นนะ ไอ้ไม่มีนี่หมามันพูด หรือ ก็ไอ้คนพูดนั่นล่ะบอกว่ามันไม่มี คือมันขาดสติเห็นไหม ไม่มีตัวกูแล้วกูอยู่ไหน มันต้องเข้ามารู้จักกูก่อน แล้วจะลบกูอย่างไร

ทีนี้การจะลบกู ตัวตนเห็นไหม ถ้าจิตมันสงบเข้ามามันไม่มีกู ถึงเป็นสัมมาสมาธิได้ แล้วถ้ามันมีกูอยู่ ให้ทำอีกร้อยชาติก็เป็นสมาธิไม่ได้ เพราะไอ้กูนี้มันขวาง มันกลัวผิดกลัวพลาด กลัวเขารู้ทัน กลัวจะเสียเปรียบ ก็เลสมันเป็นอย่างนั้น กลัวจะไม่รู้ทัน เวทนา มาจะไม่รู้ อยากจะรู้ไปหมด แล้วที่ไม่รู้ทำไมไม่รู้ล่ะ ไอ้ที่ไม่รู้เพราะเราไม่ทันมันไง เราไม่รู้เยอะแยะเลย

สิ่งนี้ไม่เป็นไร ให้ฝึกไป ให้ทำไป แล้วจะไม่มีใครหลอกพวกโยมได้ สิ่งที่เราฟัง อยู่ ถ้าเราไม่รู้ทัน เราจะโดนหลอก เราจะเป๋นเหยื่อตลอดไป แล้วพอพูดมันก็เป็นปรัชญา ธรรมะสมมุติกับความคิดสมมุติของเรามันเข้ากันได้ แล้วเวลาเขาเทศน์มาเป็นธรรมะ สมมุตินี้แหละ จู๊ๆ แหม.. มันซึ่งใจ มันซึ่งมาก.. เพราะมันรู้ เพราะเรารู้ทันได้ ปรัชญา ตรรกะ เราสามารถตีความได้ แล้วธรรมะตรรกะ ธรรมะปรัชญาที่เขาเทศน์ว่าการกัน แล้วโยมก็จินตนาการได้ใช่ไหม โอ้โฮ สุกยอดเลย ไร้สาระ

แต่ถ้าเป็นกรรมาฐาน เป็นครูบาอาจารย์ ออกมาจากใจ มันเป็นธรรมะนะ “ธรรม เหนือโลก” แล้วจิตเรานี้เป็นสมมุติ รับประกันได้เลยว่าฟังขนาดไหนก็ปวดหัว ฟังขนาด ไหนก็ไม่รู้ จนกว่าเมื่อใดที่เราประพฤติปฏิบัติของเราขึ้นมา แล้วเราจะรู้ตามเป็น ขึ้นตอนๆ ขึ้นไป จิตที่สูงกว่าจะดึงจิตที่ต่ำกว่าขึ้นตลอด จิตที่ต่ำกว่าไม่สามารถดึงจิตที่สูง กว่าได้ แล้วเราฟังไป การดึง ดึงด้วยใจ จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง

จากใจของผู้รู้จริงเทศน์ว่าการ เหมือนพาดบันไดให้เราเดินเลย เวลาเทศน์นี่นะ พาดบันไดเลย แล้วให้จิตมันก้าวขึ้นมา ให้มันตามขึ้นมา แล้วพอรู้ทันนะ อ้อ! ไม่ต้อง สอนๆ รู้ๆ แต่ถ้าไม่รู้ ถึงไม่สอน วิ่งหนี มันก็ตามถาม แต่ถ้ามันรู้แล้วนะ ไม่เข้าใกล้เลย แต่เคารพนะ เพราะใจได้นี้มาจากใคร ได้มาจากครูบาอาจารย์

ฉะนั้น สิ่งที่เราไม่รู้หรือไม่รู้ทัน เป็นเรื่องเวทนา มันอยู่ที่การฝึกฝน อยู่ที่วุฒิภาวะ อยู่ที่การประพฤติปฏิบัติของเรา ถ้าเราทำจนชำนาญแล้วเราจะรู้ไปหมด ถ้าไม่รู้หมด ไม่ เข้าใจหมด จะเป็นพระโสดาบัน พระสกิทาคา พระอนาคามีได้ ถ้ามีสิ่งใดเป็นเหลือบ แล้วให้กิเลสมันซ่อนอยู่นะ มันสะอาดไม่ได้

ขณะที่เป๋นนะ เป็นสมุจเฉทปหานนะ มรรคมันจะรวมตัว ธรรมจักรที่มันรวมตัว มรรคสามัคคีมันทำอย่างไร คำริชอบ งานชอบ เพียรชอบ มันชอบอย่างไร แล้วมันรวมตัว อย่งไร แล้วมันทำลายกิเลสอย่างไร แล้วมันทำความสะอาดของใจอย่างไร ชัดเจนนะ

แต่ถ้าไม่ชัดเจนนะ ถ้าตัวผู้ปฏิบัติยังสงสัยอยู่ ไม่ต้องไปถามใคร ผิด ๑๐๐ เปอร์เซนต์ เอ.. ใฮนี่เป็นอย่างไร โอ๊ย ว่างหมดเลย ถ้ายังมาถามอยู่นี้ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ แต่ ถ้ามันจริงนะ ไม่ถาม เพียงแต่เวลาเจอครูบาอาจารย์ ทุมมสากจุกา เอตมมมงคลมุตตม การ สันทนาธรรมเป๋นมงคลอย่ง

อย่างหลวงตาท่านพูดบ่อยเห็นใหม่ ในเทศน์ของท่านว่า ท่านสอนมามาก แต่ไม่มีใครเอามรรคเอาผลมาฝากเลย สอนมาก็มันก็เสีย ทุ่มพลังงานไป แต่ไม่มีผลตอบสนองเลย เหมือนกับทำแล้วไม่ได้ผลตอบแทน แต่ถ้าเราปฏิบัติขึ้นไปแล้ว เราไปรู้ไปเห็นเข้า เราไปสนทนาธรรมกับท่าน ท่านจะดีใจ โอ้อโฮ ท่านจะครีครื้นมาก รื่นเริงในธรรม

นี่ไง แล้วไหนว่าพระอรหันต์ไม่มีจิต

รื่นเริงเป็นวิหารธรรม ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าปฏิบัติจนวันตาย ดูพระจักขุบาลลี พระจักขุบาลเป็นพระอรหันต์เห็นใหม่ ท่านเดินจงกรม ก่อนเป็นพระอรหันต์นี่ตาบอดแล้วสุขวิปีสสโก ให้หลานจูงกลับมา แล้วทำทางจงกรมไว้ให้เป็นราวจูงเดิน คั้นนั้นฝนตก พวกแมลงออกมาหากินมาก พระจักขุบาลก็เหยียบสัตว์ตาย คนไปฟ้ององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า เวลาตาคีก็ขี้เกียจ เวลาตาบอดก็ขยัน พระอรหันต์นะ ขยันเดินจงกรม นี่วิหารธรรมไง

เหมือนกับเครื่องยนต์ ถ้าเราซื้อรถแล้วมาจอดไว้ ไม่เคยติดเครื่องเลย เดี่ยวก็พัง ต้องอุ่นเครื่อง ต้องติดเครื่อง วิหารธรรมนี้ ระหว่างกายกับจิต ระหว่างขั้น ๕ กับจิต เวลาเราทำความเพียร มันจะแยกตัวออกจากกัน มันเป็นวิหารธรรม มันเป็นความอยู่ มันเป็นความสุขของจิต ถ้าไม่มีการเดินจงกรม ไม่นั่งสมาธิภาวนา พระอรหันต์จิตไม่มีเวลาแล้ว พระอรหันต์จะอยู่อีกกับหนึ่งก็อยู่ได้ จะอยู่อีกก็ร้อยปีก็อยู่ได้ ถ้าร่างกายแข็งแรง แต่ถ้าร่างกายชำรุดจะอยู่ไปทำไม

นี่ไง มันถึงต้องอยู่วิหารธรรม พอเดินจงกรมนั่งสมาธิมันจะปล่อยวางหมด มันจะว่างหมด เหมือนเราติดเครื่องอุ่นเครื่องยนต์แล้วก็ดับ อุ่นเครื่องยนต์แล้วก็ดับ จะใช้เมื่อไหร่ก็ได้ รถจะแข็งแรง รถจะใช้ได้นาน นี่คือวิหารธรรม ขนาดเสร็จแล้วยังวิหารธรรม

พอพระจักขุบาลเดินจงกรมเหยียบสัตว์ตาย
พระพุทธรูปบอกว่าไม่เป็นอาบัติ

แล้วไปฟ้องพระพุทธรูปเจ้า

เพราะนี่ไง กฎหมายสมมุติ อาบัตินี้บังคับคนที่ตั้งใจทำผิด พระอรหันต์ไม่มีการตั้งใจ อยู่โดยวิหαρธรรม ถึงบอกว่า “ปาปมุต” เขาถึงตีความกันผิดว่าพระอรหันต์ต้องเป็นพระพุทธรูป ไม่ทำความผิดเลย ถ้าทำใครยังทำความผิดอยู่ เป็นพระอรหันต์ไม่ได้

ก็มีแต่พระพุทธรูปเท่านั้นละ เพราะพระพุทธรูปไม่ขยับ ถ้าขยับปั๊บก็เหยียบสัตว์ตาย

เราเดินไปบนถนน เวลาคนไปหาที่วัด “หลวงพ่อกๆ ทำบุญหน่อยสิ เมื่อกี้ขับรถเหยียบหมาตาย เส่ร้าใจมาก” บางคนเส่ร้าใจมาก เราบอกเลยว่า “ไม่ใช่ หมามันวิ่งมาชนรถมึงตาย ไม่ใช่มึงชนหมาตาย”

เราไม่ได้ตั้งใจนะ จิตใจเราสะอาดบริสุทธิ์ เราอยากทำความดี แต่วาระของกรรมมันมาถึง มันเป็นวาระของเขา ของหมาตัวนั้น มันก็วิ่งเล่นของมัน เราก็ขับรถมา แล้วทำไมมันวิ่งมาตัดหน้าเราละ แล้วเราจะไปควบคุมรถเราได้อย่างไร ในเมื่อเราขับมาโดยปกติ แล้วอยู่ดีๆ มันก็วิ่งพรวดออกมาพอดี อย่าคิดนะว่าจะมีกรรมเฉพาะเรา สัตว์โลกนี้มีกรรมกันไปหมดเลย แล้วแต่วาระของใคร

เขามาถามเหมือนกัน “หลวงพ่อก มันเป็นอุบัติเหตุหรือเป็นกรรม?” เราบอกว่าไอ้อุบัติเหตุ นั่นละคือกรรม! ทำไมมันต้องเจาะจงมาเกิดกับเรา แล้วทำไมกับคนอื่นมันไม่เกิด แต่ทางโลกก็บอกว่าเป็นอุบัติเหตุ ไม่ใช่กรรม ไม่ใช่กรรม...

ทุกคนพยายามปฏิเสธความเป็นจริงแล้วก็พิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ พูดบ่อยว่าไร้สาระ... เราจะว่าไร้สาระทุกทีเลย เพราะอะไรรู้ไหม เพราะชีวิตพวกเรานี้ชั่วคราวทั้งนั้น แล้วเราจะเอาสิ่งนี้เป็นความจริง แล้วเวลาความจริงมันเกิดขึ้นมาเราก็ไม่เชื่อมั่น ไม่เชื่อสิ่งใดเลย

เราจะบอกว่าให้พยายามปฏิบัติ ไอ้ที่ว่าบางทีก็รู้ทัน บางทีก็ไม่ทันนี่ มันเหมือนนักกีฬาที่เขาจะฝึกซ้อม นักกีฬาเข้ามาใหม่ รุ่นพี่จะพยายามดูแลรุ่นน้อง แต่พอรุ่นน้องมันชำนาญขึ้นมา รุ่นน้องก็จะดูแลรุ่นน้องต่อไป นี่ก็เหมือนกัน ในการประพฤติปฏิบัติของเรา พอเราชำนาญขึ้นมา จิตมันจะชำนาญ มันจะควบคุม มันจะรู้ทัน แต่ตอนนี้เรายังเป็น

รุ่นน้อง เราเพิ่งขึ้นมาหัดใหม่ แล้วจะให้ทันทั้งหมดเลย มันต้องให้นักกีฬารุ่นพี่เขาสอน ค่อยๆ ทำไปอย่าเสียใจนะ

ถาม : ถ้าใช้การคิดพิจารณาข้อธรรม เราจะรู้ได้อย่างไรว่าความคิดเราถูก เป็นสัมมา

ตอบ : ถ้าเราใช้พิจารณา เริ่มต้นขึ้นมาเราพิจารณาโดยกิเลสทั้งหมด แต่กิเลสมันเป็นกิเลสที่ดี ก็เป็นมรรค ก็เป็นการฝึกดี ถ้าเราฝึกบ่อยครั้งเข้ามันจะชำนาญขึ้นมา มันจะปล่อยวางขึ้นมาเรื่อยๆ ปล่อยวางหมายถึงว่ามันทันตัวเรา การคิดพิจารณาข้อธรรมนี้แหละ มันเป็นปัญญาอบรมสมาธิ

“ถ้าเราใช้การคิดพิจารณาข้อธรรม เราจะรู้ได้อย่างไรว่าเราคิดถูก เป็นสัมมา” เห็นไหม มันเป็นสัมมาเพราะมันหยุดได้ ใหม่ๆ เราตามความคิดเราหยุดไม่ทันหรอก เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เปรียบหัวใจของคนเหมือนกับช้างสารที่ตกมัน ช้างตกมันใครจะบังคับมันได้ โดยธรรมชาติของจิตมันเป็นเหมือนช้างสารที่ตกมัน แล้วไม่มีใครเคยบังคับมันได้เลย มารมันเป็นเจ้าความคิดเรา แล้วมันเอาความคิดเรานะดีใส่เรา คึดคั่นใส่เรา จนเราทุกข์ยากมาตลอด

จนเรามาเชื่อธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเราจะแก้ไขมัน เราจะเริ่มต้นบังคับช้างสารที่ตกมัน เอาไม่อยู่หรอก แต่จะเอาไว้ไม่อยู่ขนาดไหน เราก็ต้องมีความมุมานะ เริ่มต้นมาจากศูนย์หมดนะ การประพฤติปฏิบัติทุกคนมาจากปุถุชน ทุกคนมาจากพ่อจากแม่ ทุกคนเกิดมาจากการปฏิบัติหมด ทุกคนเป็นอย่างนี้หมด เวลาปฏิบัติเรารู้ว่าเราทุกข์ยาก แต่เราว่าไม่ยาก เพราะมีครูบาอาจารย์ที่คอยแนะนำ

เหมือนหมอ โรงพยาบาลที่มีหมอกับโรงพยาบาลที่ไม่มีหมอ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านเกิดมาพบโรงพยาบาล คือ ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ไม่มีหมอ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นเจ็บไข้ได้ป่วยเอง รักษาเอง พิสูจน์เอง ตรวจสอบเอง จนท่านหลุดพ้นมาได้

แต่ในปัจจุบันเราเกิดมาโรงพยาบาล แล้วก็มีหมอ แล้วจะมาบอกว่าเราเกิดมาเราจะไม่มีความเชื่ออะไร ฉะนั้นถ้ามีหมอ เราก็ใคร่ครวญของเราขึ้นมา ถ้าจิตมันพิจารณาเข้ามาอย่างนี้ ถ้ามันทันเข้ามา มันจะปล่อยวาง ความถูกต้องหมายถึงว่า เราควบคุมจิตเราได้ เรื่อยยังจิตเราได้ นี่ถือเป็นสัมมา

แต่ถ้ายังคิดนะ มันยิ่งไปไกลนะ

มีคนปฏิบัติมาก ไปปรึกษาว่ายังปฏิบัติแล้วยังเครียด ยิ่งไปปฏิบัติแล้วยังฟุ้งซ่าน ยิ่งไปปฏิบัติแล้วยัง... อันนั้นนะผิด การปฏิบัตินี้เครียด แต่ควบคุมได้จนกว่าจะมารู้ทัน พอเริ่มรู้ทันมันจะหาย เพราะอะไร เพราะเป็นสัมมาใจ

การปฏิบัติธรรมนั้น ธรรมะไม่เคยทำลายใคร แต่กิเลสมันทำลายเรา แต่ขณะที่เราปฏิบัติเราก็ไปอ้างว่า ปฏิบัติธรรมนี้แสนยาก อะไรก็แสนยาก เราไปสลักไสความไม่ดีให้ธรรมะหมดเลย แล้วก็เอาความดีมาใส่กิเลสหมดเลย เราคืออย่างนั้น เรานั่งมา ๕ ชั่วโมง ๑๐๐ ชั่วโมง ๘ ชั่วโมง ไม่เห็นได้อะไรเลย เอาความดีทั้งหมดมาใส่กิเลส แล้วเอาสิ่งที่ไม่ดีไปใส่ธรรมะหมดเลย

แต่ถ้าเราปฏิบัติไปนะ มันจะเริ่มทันมาเรื่อยๆ ก็บอกแล้วว่าทุกคนมันต้องทำมาเวลาปฏิบัติ มันจะย้อนกลับ ที่เราเกิดเราตาย เราสร้างบุญกุศลมา “ชิปปาภิญญา” มีนะ ตาปะขาวขณะที่โกนผม พอผมตกก็พิจารณาผม เป็นพระโสดาบัน เป็นพระอรหันต์นี้มีเพราะอะไรรู้ไหม เพราะสร้างบุญไว้มาก แต่ถ้าของเรา เราตั้งใจขนาดนี้แล้วมันยังไม่เป็นไป ก็เพราะเราสร้างมาแค่นี้ไง เขาบอกเลยว่า กรรมนี้เหนือโลก

กรรมอยู่ในมือคุณะ คุณำเอง เพราะเราเป็นคนทำของเราเองทุกคน เราสร้างมาเองทุกคน ที่เราเกิดมานั่งกันอยู่ตรงนี้เราทำกันมาทั้งนั้น แล้วเราทำได้เท่านั้น

ทุกคนมีบัญญัติมาคนละเล่ม แต่บัญญัติเบิกได้แค่นี้ แล้วเราจะไปเบิกมากกว่านี้ได้ยังไง ถ้าบัญญัติเบิกได้แค่นี้ ก็ต้องต่อสู้แบบนี้ไป ทำไป พอมันตามไป ถ้ามันปล่อยวาง นั่นคือสัมมา ถ้ามันเป็นสัมมาแล้วพอวิปัสสนาไป พอเราไล่ความคิดไป ถ้ามันหยุดมันจะปล่อยวาง ถ้ามันพิจารณาไปแล้วมันไม่หยุด มันจะไปเรื่อย ไปเรื่อย.. นั่นยังไม่ใช่ นั่นกำลังไม่พอ

ถ้ากำลังสมาธิพอ อย่างนักกีฬาที่มีกำลังจะแข่งอีกก็ชั่วโมงก็ได้ แต่ถ้านักกีฬากำลังไม่ดี แค่ในเวลาแข่งขันมันก็เดินป้อแป้แล้ว มันไปไม่ไหวแล้ว ถ้าจิตของเราสมาธิมันไม่มั่นคง เวลาวิปัสสนาแล้วมันก็จะป้อแป้อยู่อย่างนั้น นั่นละคือมิจา กิเลสมันเข้าครอบงำแล้ว

“อย่างไรถือว่าเป็นสัมมาถูก”

สัมมาถูกหมายถึงว่า พิจารณาไปแล้วมันหยุด มันปล่อยาว แต่ถ้าไม่หยุด ไม่ปล่อยาว ไม่เป็นไร กลับไปตั้งสติแล้วกำหนดพุทโธ หรือใช้ปัญญาอบรมสมาธิก่อน เพราะกำลังไม่พอ

เหมือนกับเขาเลี้ยงวัว เขาอุ้มลูกวัวทุกวัน ก็อุ้มได้หมดเลย จนวันนี้เป็นวัวหนุ่มจนเป็นพ่อวัวเขาก็อุ้มได้ เพราะเขาอุ้มทุกวัน เขาจะอุ้มวัวก่อน วัวจะโตขนาดไหนก็อุ้มได้ เพราะอะไร เพราะเขาอุ้มลูกวัวทุกวันใช้ใหม่ เท่ากับออกกำลังกายทุกวัน นี่ไง ทำไมเขาทำได้ละ

อันนี้ก็เหมือนกัน กลับมาที่จิต ถ้าจิตเราอ่อนแอ วัวเล็กๆ ก็ไม่กล้าเข้าไปใกล้ ไม่กล้าจับ ไม่กล้าอุ้ม นี่ไง มันอยู่ที่การฝึก

ถาม : “ถ้าเป็นสัมมา เราปฏิบัติไปเรื่อย เมื่อตากระทบรูป เกิดจักขุวิญญาณ ถ้าเราใช้ความคิดมากขึ้น ไม่ปรุงแต่งความคิดจะได้ไหม?”

หลวงพ่ : ได้ เพราะความคิด สติมันยับยั้งได้หมด หลวงตาบอกว่า กิเลสจะเหนือขนาดไหนก็แล้วแต่ สติจะกั้นได้หมด ความคิดเราจะคิดได้ตลอด ถ้ามีสติยับยั้งได้หมดที่เราคิดว่าขาดสติ เวลาที่มีความคิดปั่นมันจะฟุ้งซ่านไปก่อน แล้วมันจะตามไปหมดเลย เพราะเราขาดสตินะ มันจะหมุนไปเลย แต่ถ้ามีสติมานะ “เอ็งบ้าหรือเปล่า?” ถามตัวเองแค่นี้ มึงบ้า มึงบ้า อย่าไปดำใครนะ ตัวเองเนี่ย มึงบ้า หยุดหมดนะ มึงบ้าอีกแล้ว.. มึงบ้า มึงบ้า

เพราะการจับผิดตัวเองนี้เป็นคุณสมบัติของสุภาพบุรุษ หลวงตาสอนว่าให้จับผิดตัวเอง ให้รู้ถึงการเคลื่อนไหวของตัวเอง ถ้าจิตใจเราคิดสกปรก คนอื่นเขาดูกิริยาเร่ออกความสกปรกภายในของใจเรา เขาก็ดูทัน เราจะปิดขนาดไหน มันเห็นได้

ฉะนั้นถ้าเราพยายามค้นคว้าเราขึ้นมา สิ่งนี้จะเป็นประโยชน์กับเรา การเอามาค้น นั่นคือสติ แต่เอามาค้นนี้มันไม่ใช่วิปัสสนา เพราะขณะกระทบรูป เราหยุดมันเฉยๆ แต่การหยุดนี้หยุดเพื่อจะพัฒนา จิตจะต้องพัฒนาไป การก้าวเดินของเรา เริ่มต้นจากที่เราจะต้องหยุดก่อน ถ้าเราวิ่งอยู่เราจะมองเห็นภาพอะไรไม่ชัดเลย ถ้าเราเดินเราจะเห็นภาพนั้นเคลื่อนไหว ถ้าเรายืนนิ่งแล้วมองภาพนั้นมันจะชัดเจน

จิตมันยังไหลของมันอยู่ มันยังไม่เป็นสมาธิ เราจะไม่เห็นภาพนั้น ถ้าจิตมันเริ่มนิ่ง เริ่มหยุดของมัน นี่เราถึงต้องทำตรงนี้ แต่ขณะที่มันนิ่ง มันยังไม่หยุด แต่เราก่อนเพราะเรากำลังไม่พอ ถ้าไม่ค้นมันจะคิดฟุ้งซ่านไปใหญ่ มันเป็นอุบายวิธีการที่เราจะพลิกแพลงใช้

การประพฤติปฏิบัตินี้เหมือนอาหาร ทุกคนชอบอาหารต่างๆ กัน แม้แต่อาหารที่ชอบเหมือนกันก็รสชาติเข้มอ่อนต่างๆ กัน การปฏิบัตินี้ สติไม่ต้องไปเถียงว่าของแข็งถูกของข้าผิด ไม่ต้องเถียง เพราะว่ามันเป็นของเขา เขาทำแค่นี้แล้วพอดีของเขา เขาหลงของเขา เราก็สาธุ เราทำมากกว่าเขาแล้วไม่หลง อย่างนี้มันเป็นเพราะความกระด้าง ความแข็งของจิตมันไม่เหมือนกัน

อินทรีย์ ๕ เราฝึกพระมาเยอะ พระนี้มาฝึกด้วยมาก แล้วทำมากกว่าเราด้วย เราเดินจงกรมนี้เดินทั้งวันทั้งคืน เขาก็เดินทั้งวันทั้งคืน แต่เขาทำไม่ได้ เขาหลงไม่ได้เห็นไหม แต่ถ้ามันลงได้ เขาทำได้ มันอยู่ภายใน กิริยาภายนอกเห็นไหม การเคลื่อนไหวการนั่งนี้คือกิริยาภายนอกนะ เขาถามว่าต้องนั่งอย่างไร ต้องเดินจงกรมอย่างไร ไอ้ที่เรานั่งที่เราเดินกันนี้ เราต้องการเอาจิต

ที่เรานั่งเราเดินกันนี้เราต้องการพลังของใจ แต่ใจถ้าเราไม่นั่งไม่เดินมันอยู่ของมันมันนอนจมอย่างนั้น ก็เอามันไม่ได้ มันเป็นวิธีการที่เราจะเอาใจ ฉะนั้นการที่นิ่งเดินเพียงแต่ว่าการพูดนี้พูดเพื่อจะไม่ให้ติดนะ แต่เวลาทำต้องมูมานะ “ความเพียรชอบ”

ชาวพุทธเราคิดผิด บอกว่าพระพุทธเจ้าสอนให้ปล่อยวาง พอคนจะเร่งความเพียร “ไม่ได้ ไม่ได้ เป็นอรรถกถาโมกข์” แล้วเวลากิเลสมันจี๋หิวมันไม่อรรถกถาโมกข์หรือ จะทำอะไรก็ว่าอรรถกถาไปหมดเลย

ต้องเข้มแข็ง ความเพียรชอบ ความเพียรที่ถูกต้อง ความเพียรนะ พระพุทธเจ้าไม่ได้บอกให้ปล่อยวาง การปล่อยวางนะ เราจะซื้อตลอด เวลาใครปล่อยวาง เรียบอกว่า “จี๋ลอยน้ำ” ถ้าปล่อยวางนะ มันจะปล่อยวางในตัวมันเอง

ไอนี้เราไปปล่อยวาง คือเราไปสร้างภาพว่าปล่อยวาง ถ้ามันจะปล่อยวางนะ เราทำขนาดไหน มันปล่อยวาง เหมือนเรามีเงินขนาดนี้ ยิ่งเราจะมีเงินเยอะขนาดไหน เงินนั้น มันจะสุขขอดเลย มันต้องปล่อยวางในตัวมันเอง เหมือนไก่ตาแตก อี๊! โอ้โฮ เป็นสมาธิ เขาเป็นอย่างนี้ เอ้อะ! มันพูดไม่ออก! มันเต็มหัวอก! มันเต็มหัวใจ! มันพูดไม่ได้!!

ว่างๆ ว่างๆ มันจะบ้า!!

มันเต็มหัวอกนะเวลามันเป็น มันแก้กิเลสกันที่นั่น อี๊! อี๊! เลย

มันเป็นอย่างนั้น แต่ถามมาเวลาตอบ เราอยากจะบอกว่าให้มีกำลังใจ ครูบาอาจารย์ท่านบอกอย่างนี้แหละว่า การปฏิบัติที่จะรู้จริง ฟากตายทั้งนั้น นั่งกันตลอดรุ่ง ทั้งวัน ทั้งคืน แล้วทางปริยัติเขาบอกว่าโอ้โฮ อรรถกถาโมกข์

อรรถกถาโมกข์นี่นะ คือมันทำมาก อย่างเช่นอดอาหารเป็นปีๆ ยังไม่ใช่อรรถกถาโมกข์เลย เพราะกิเลสมันแข็งกว่านั้น เราถึงต้องเอาสิ่งที่มีคุณค่ามากกว่าไปเหยียบ ย่ำกิเลสให้ได้ แต่ถ้าบอกว่าเป็นอรรถกถาโมกข์นะ มันตีความผิดกันไป ในสังฆาทิเสส เห็นไหม พระปฏิบัติไปแล้วเห็นอสุภะ แล้วสะอิดสะเอียนในร่างกายมาก เอาบริวารไปจ้างให้พวกกลับกเชือกคอตาย

นั่นนะคืออรรถกถาโมกข์ เพราะพระพุทธเจ้าให้เชือกกิเลส พระพุทธเจ้าให้ฆ่ากิเลส ไม่ใช่ให้ฆ่าตัวตาย “โลกนี้มีเพราะมีเรา” เพราะมีเราก็ฆ่าตัวตาย ถ้าฆ่าตัวตายกิเลส มันไม่ตายหรือ กิเลสไม่ตาย แล้วจิตก็ไม่เคยตาย เพราะการทำลาย อย่างเราไปฆ่าคนอื่น โทษอาญานี้แรง เพราะเราไปฆ่าคนตาย แต่เวลาเราฆ่าตัวเราเองตาย โทษอาญาไม่มี แต่

ทางธรรมนี้ร้ายกาจมาก การฆ่าคนอื่นตาย เพราะเราไปฆ่าเขาตายด้วยโทสะ แต่ถ้าเราฆ่าตัวเราตายเห็นใหม่ ถึงมีกรรมมากกว่าเพราะอะไร

เพราะอันนี้เป็นสมบัติ ชีวิตเรามีคุณค่ามาก มีสมบัติมาก แล้วเราทำลายชีวิตเราเอง เราคิดว่าไม่มีกรรม มีกรรม! การฆ่าตัวตายมีกรรมมาก เพราะมันเป็นการทำลายทรัพย์ ทำลายอริยทรัพย์ ชีวิตนี้เป็นอริยทรัพย์นะ

ทรัพย์ในมนุษย์นี่นะ ศรัทธาเป็นทรัพย์อันประเสริฐที่สุด ถ้าไม่มีศรัทธา ไม่มี ความเชื่อ เราจะไม่เชื่อในศาสนาเลย เพราะมีศรัทธาความเชื่อ เราถึงได้รู้คนอื่น เราถึงได้ไปหาครูบาอาจารย์ เราถึงได้มีความเพียรกันขึ้นมา แล้วความเชื่อนั้นมาจากไหน? มาจากชีวิต แล้วชีวิตนี้มาจากไหน? ชีวิตนี้มาจากการสร้างบุญกุศล แล้วเราไปทำลายมัน นี่ไง อัดตกลมदानุโยค

แต่เวลาทำความเพียรนี้ไม่อัดตกลมदानุโยคหอก คูสิ ในเศรษฐกิจที่เขาทำธุรกิจกัน เขาลงทุนลงแรงขนาดไหน เขาเป็นเศรษฐีมหาเศรษฐี เขาเป็นอัดตกลมदानุโยคใหม่? เขาทำของเขามันเป็นประโยชน์ของเขาใช่ไหม ใอันนี้ของเราก็เหมือนกัน เราจะเป็นเศรษฐีธรรม เศรษฐีธรรมนี้เหาะๆ แหะๆ ขอทานยังเป็นไม่ได้เลย ขอทานมันนั่งเฉยๆ ไม่ต้องทำอะไรนะ

แล้วอยากเป็นเศรษฐี จะเป็นเศรษฐีนี้มันต้องลงทุนลงแรง ไม่ใช่อัดตกลมदानุโยคหอก มันฟังคำนี้เราฟังไม่ได้ ฟังบ่อย เขาบอกว่าพระปาพระปฏิบัติเนี่ยเป็นอัดตกลมदानุโยค ทำเกินกว่าเหตุ แต่เวลากิเลสมันจีห้วมันไม่เคยเห็น

“การจะชนะกิเลสมันต้องเข้มแข็งกว่ากิเลส” แล้วเวลาเราเข้มแข็งกิเลสมันก็เข้มแข็งขึ้นไปด้วย มันจะตามทำลายเราไปตลอด เพราะฉะนั้นเราจะต้องสู้มัน

อย่างสวะในน้ำ น้ำน้อยสวะมันก็อยู่ต่ำ น้ำปริมาณมากขึ้นสวะมันก็สูงขึ้น การประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน เริ่มต้นอแงๆ ทำกันไม่ได้ๆ แต่พอเวลาไปปฏิบัติขึ้นมาจริงๆ หลวงตาท่านพูดบ่อย นึกว่าปฏิบัติไปแล้วพอสูงขึ้นไปจะสบาย กิเลสมันจะเริ่มอ่อนลง แต่ที่ไหนได้ โอ้โฮ.. มันยังพลิกแพลงเอาเป็นเอาตายเลย

ถ้ากิเลสมันไม่ต้องการให้เราอดพ้นจากมันไป มันจะบอกว่า มันก็กินไม่ได้ นี่ก็กินไม่ได้ มันจะอดอาหารให้ตายไปเลย เพราะตายแล้วก็ยังอยู่ในอำนาจของมัน

เราจะต้องหาวิธีอย่างใดขึ้นมาเพื่อจะพลิกแพลง สู้กับมัน ใช้ปัญญาใคร่ครวญว่า กินเพื่อดำรงชีวิต เพื่อจะฆ่าไอ้กิเลสที่มันหลอกกูนี้ เวลากิเลสละเอียดยๆ นะ ถ้าไม่มีครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ที่ฉลาดท่านจะเห็นว่า ถ้าพระปฏิบัติมาแรงนี้ มันควรจะพลิกอย่างนี้ แรงนี้ควรจะพลิกอย่างนี้ มันจะพลิกหลบกิเลสมาเป็นชั้นๆ เลย กิเลสมันจะขวาง แล้วมันจะสร้างภาพ

แต่ในปัจจุบันนี้กิเลสมันเคลม มันสมยอม เห็นครูบาอาจารย์ทำอะไร มันก็จะไปทำเลียนแบบ ไปถือปฏิบัติ วิทยานิพนธ์มันไปลอกมา แล้วมันบอกว่ามันได้มรรคผลไว้สาระ... ถ้ามันไปลอกมาอย่างนี้ ถ้ามรรคธรรมะนี่ตอบไม่ได้ ไม่ใช่เจ้าของวิทยานิพนธ์ ไม่มีการทดสอบ ไม่มีการเก็บข้อมูล มันไม่รู้ว่าจะเก็บที่ไหน มันไปเห็นแต่วิทยานิพนธ์ที่สำเร็จแล้วไง นี่เวลากิเลสมันหลอกมันหลอกได้ขนาดนั้น ยังไม่ปฏิบัติยังไม่รู้กินของกิเลสหรือหน้า...

ถาม : จะทำอย่างไรให้มีสติรู้ชั่วรู้ดีไปทุกภพทุกชาติ หากว่าชาติหน้ายังปฏิบัติไม่ถึงที่สุด

ตอบ : อันนี้มันอยู่ที่การฝึก ในสมัยพุทธกาล มีพระองค์หนึ่งมีสติดีมาก จนพระด้วยกันทั้งหมดบอกว่า องค์นี้เป็นพระอรหันต์ พอไปบอกองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า สันตะกายเป็นพระอรหันต์ พระพุทธเจ้าบอกไม่ใช่ แต่เขาสงบเสงี่ยมมาก เวลาเขาเคลื่อนไหว ไม่มีใครจะรู้ได้เลยว่าเขาเป็นอะไร เพราะเขามีสติตลอดไป

การฝึกสติใน สตินี้อยู่ที่ภพชาติ พระพุทธเจ้าบอกไม่ใช่ เพราะพระสันตะกายเมื่ออดีตชาติเขาเคยเป็นราชสีห์มา ๕๐๐ ชาติ เป็นเสือ เป็นราชสีห์ เวลาการเคลื่อนไหวของมันจะมีสติมาก พอมาเกิดเป็นพระสันตะกายจะมีสติ นอนสงบเสงี่ยมมาก จนเขาไปบอกพระพุทธเจ้าว่า พระองค์นี้เป็นพระอรหันต์

พระพุทธเจ้าบอกไม่ใช่ พอนิมนต์มาปั๊บ ท่านก็เทศน์เลย เรื่องกาย เรื่องการขยับ เรื่องการเคลื่อนไหว เพราะสติเขาได้อยู่แล้ว สำเร็จเป็นพระอรหันต์ตอนนั้นเลย นี่ไงที่บอก ว่า “ทำอย่างไรถึงจะมีสติ ฐึไปทุกภพทุกชาติ” เพราะอะไร ฐึใหม่ เพราะขณะที่เปลี่ยนภพ เปลี่ยนชาติ เราไม่รู้ว่เราเป็นอะไร ไม่ได้ว่านะ ถ้าไปเกิดเป็นตัวหนอนล่ะ... อย่าคิดว่าไม่เป็นนะ

พระโพธิสัตว์ เวียนตายเวียนเกิดมาตลอด คุณติ พระที่ไปเกิดเป็นเส้น ได้จิ๋วใหม่ มา แล้วจะตัดข้อมจิ๋วให้เสร็จพรงนี้ จะได้เปลี่ยนจิ๋วใหม่ คินนั้นเกิดท้องร่วงตาย เพราะใจผูกพันกับจิ๋ว นั้น จึงไปเกิดเป็นเส้นอยู่ในจิ๋ว นั้น องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกกับพระ เพราะโดยวินัยของสงฆ์ ถ้าเป็นของของสงฆ์ พอพระองค์นั้นตาย บริหาร สมัยก่อนมันหายาก สมมุติว่เราตาย เขาจะไม่เผาเราไปทิ้งฝ่านี้หรือ เขาจะซักฝ่านี้ ออกหมดเลย เผาแต่ร่างเราไปเฉยๆ แล้วฝ่านี้เขาจะแจกกัน

ฉะนั้นเวลาพระตีสระตาย จิ๋วฝ่านี้ก็เป็นสิทธิของสงฆ์ สงฆ์จะแจกกันโดย ธรรมวินัย พระพุทธเจ้ามาเบรกไว้ก่อน อย่าเพิ่งแจก แจกไม่ได้ เพราะเดี๋ยพระตีสระจะ โกรธ เส้นนี้จะโกรธใจ ให้เก็บไว้ก่อน

ถ้าโกรธ มันต้องคิดถึงเมตตา อันนี้ซึ่งมาก เพราะถ้าพระพุทธเจ้าไม่มาบอกตอนนี เส้นจะโกรธ พอเส้น ๗ วันมันตายมันหมดอายุ มันไปเกิดมิติใหม่ด้วยความ โกรธ จะลง นรกไปเลย แต่พอพระพุทธเจ้าบอกไม่ให้แจก เขาก็อยู่ของเขาย่างนั้น อยู่จนครบ พอเขา ตายแล้วพระพุทธเจ้าบอกว่า ไปสวรรค์แล้ว เพราะอะไร เพราะเขาอยู่กับฝ่า เขาอยู่กับ ความสุขแล้วเขาตายไป เพราะเขาเป็นพระเขาปฏิบัติมา

แต่อารมณ์เห็นใหม่ ที่บอกว่ เวลาคนจะตายต้องระวังตรงนี้ พอเขาเป็นเส้น เขามี ความสุขแล้วไปเกิด พระพุทธเจ้าถึงให้แจกต่อไป นี่เกิดตาย เกิดตาย

ผู้ถามถามว่ “จะทำอย่างไรให้มีสติไปทุกภพทุกชาติ?” เพราะเรารู้ว่สติมีคุณค่า เรารู้ว่สิ่งนี้ดี เราก็อยากจะมีตลอดไป ถ้าเป็นเพชรเป็นแก้วแหวนเงินทอง มันเป็นวัตถุที่ เราจะเป็นเจ้าของมัน เราจะหยิบมันไปได้ แต่สตินี้มันเป็นนามธรรม สติเกิดจากจิต ไม่ใช่ จิต

ถ้าเรามีจิตอยู่ เรามีความรู้สึกอยู่ ทำไมเราไม่ฝึกล่ะ เพราะอะไร เพราะสติมันเกิดจากจิตใช่ไหม แล้วจิตเรามี เราอยากมีสติตลอดไป เราก็ฝึกตลอดไปสิ เราก็ตั้งสติตลอดไปสิ

สติ คือ ความระลึก เราระลึกนี่ สมมุติว่าเรากำหนดพุทโธ โธ.. คำแรกนี่ชัดเจนมากเลย ไปสักพักพุทโธมันจะจางไป นี่สติอ่อนแล้ว เราก็ระลึกขึ้นมาอีก ขึ้นมาอีก มันก็ชัดเจนอีก ขณะที่ชัดเจนนี่คือสติสมบูรณ์ “สติเกิดจากจิต ไม่ใช่จิต” ถ้าสติเป็นจิต เวลาคนมีชีวิตอยู่ จิตมันไม่เคยออกจากร่าง มันมีจิตตลอดไป สติต้องมีตลอดไปสิ แต่สตินี้มันมีเกิดดับๆ ไซ้ใหม่ เดียวก็ระลึกดี เดียวก็ลืม เดียวก็เพลอ

สติไม่ใช่จิต เกิดจากจิต ไม่ใช่จิต แต่! แต่ถ้าเป็นพระอรหันต์แล้วนะ อัตโนมัตติหมด สติกับจิตทุกอย่างเป็นอันเดียวกัน ถึงตอนนั้นแล้วเป็นอัตโนมัตติหมดเลย ถ้าไม่อัตโนมัตติ เป็นพระอรหันต์ไม่ได้ แต่ขณะที่ฝึกต้องฝึกไปอย่างนี้...

แต่ขณะที่เราเวียนตายเวียนเกิดทุกภพทุกชาติ แล้วจะให้มันมีสติตลอดไป มันก็มีการฝึกอย่างนี้ มันมีการแก้ไข มันมีการฝึกอบรมอย่างนี้ แล้วสติมันจะดีไปเรื่อยๆ นี่คือการฝึกสตินะ

ถาม : จิตदानุปีสสนาสติปัญญา ให้จิตได้พิจารณาอย่างไร?

ตอบ : จิตदानุปีสสนาสติปัญญา นะ... เวลาจิตนี้เราก็ไม่เห็นมัน เวลาอะไรเราก็ไม่เห็นมัน แล้วอะไรมันจะเป็นสติปัญญา เพราะเราเป็นปัญญาชน ตอนนี่ศาสนาเจริญเจริญด้วยทฤษฎี เราทุกคนก็อยากทำความดีกัน ที่ว่า จิตदानุปีสสนาสติปัญญา เราก็ใช้อารมณ์

ที่เราพิจารณานี้เราพิจารณาอารมณ์ เราไม่เคยพิจารณาจิตกันเลย เพราะเรายังไม่เห็นจิต การจะพิจารณานี้ สิ่งต่างๆ มันจะเกิดจากผู้ที่เป็นเจ้าของ ถ้าจิตเป็นเจ้าของ จิตไปเป็นผู้กระทำ มันจะเกิดเป็นวิปัสสนา ถ้าไม่มีจิตเป็นเจ้าของเป็นผู้วิปัสสนานะ คุณคอมพิวเตอร์สิ ทุกอย่างมันทำงานได้หมด มันให้ประโยชน์กับโลกได้หมด แล้วใครเป็นเจ้าของมัน? ใครเป็นคนได้มัน?

จิตตานุปีสสนาสติปัญญา มันต้องทำความสงบของจิตเข้ามา แล้วจิตเห็นจิต การพิจารณาคือจิตมันเศร้าหมอง จิตมันฟุ้งใส จิตเห็นจิตไป งามไหม? ต้องจิตเห็นจิต!

จิตมันสงบเข้ามา ตัวจิตมันเป็นตัวจิต แล้วมันไปเห็นตัวจิต จิตนี้ละ เวลาพิจารณาเห็นจิต พระสารีบุตรถวายการพุดองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่ในถ้ำที่เขาอิสิมณฑล แล้วหลานของพระสารีบุตรมาต่อว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะองค์สัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการจันตระกุกของพระสารีบุตรบวชหมด จะมาต่อว่าว่า

“เราไม่พอใจ เราไม่พอใจสิ่งต่างๆ เลย”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าย้อนกลับ “ถ้าเธอไม่พอใจสิ่งต่างๆ เธอต้องไม่พอใจอารมณ์ความรู้สึกที่เธอไม่พอใจเขาด้วย”

อารมณ์ความรู้สึกที่เธอไม่พอใจเขานั้น คือวัตถุอันหนึ่ง เป็นวัตถุใหม่? นี้ไง จิตเห็นอาการของจิตถึงจะเป็นวิปัสสนา ขณะที่ทำกันอยู่นี้ พิจารณานามรูปอะไรนี้ ไม่ใช่มันเป็นสมณะ เป็นสมณะเพราะอะไร เป็นสมณะเพราะตัวเองจิตมีอยู่ แต่ยังไม่รู้จักจิต ไม่รู้จักจิต!

ถ้ารู้จักจิตคือจิตเป็นสมาธิ สัมมาสมาธินี้คือรู้จักจิต เพราะจิตมันเป็นเรา พอสงบเข้ามาละ เฮ้อ! ไม่ถามใครเลย นี่จิต! แล้วจิตน้อมออกไปเห็นจิต ถ้ามันไม่น้อมออกไปเห็นจิต รู้จักจิตแต่ไม่เห็นจิต จิตสงบนี้รู้จักจิต แต่ไม่เห็นจิต

วิปัสสนา.. ไม่ใช่วิปัสสนา แต่เป็นสมณะ รู้จักจิตนี้เป็นสมณะ ปัญญาวิมุตติ รู้เท่ารู้ตาม รู้จริง นั่นละ ความรู้เท่า ความรู้ตาม ความรู้จริง

ความรู้จริงนี้เป็นสมาธิ ไม่ใช่วิปัสสนา ไม่ใช่!! ถ้าเป็นวิปัสสนาอย่างนี้ เด็กอนุบาลมันก็วิปัสสนา เด็กอนุบาลมันก็ท่องได้ แล้วมันทำไม่ได้

มันถึงไม่มีผล ถ้ามีผลไม่พูดอย่างนั้น! จิตเห็นจิต ที่เขาพูดกันว่า เห็นนามรูปเป็นวิปัสสนา.. ไม่ใช่ ไม่ใช่ ถ้าเป็นวิปัสสนานะ นกแก้วนกขุนทองที่มันพูดของมันเป็นวิปัสสนาหมด การวิปัสสนาคือใครเห็นกาย เวทนา จิต ธรรม โดยสัจจะความจริงจากจิต

มันจะสะเทือนหัวใจมาก การที่เห็นๆ กันนี้ ไม่มีใครเคยเห็น ไปถามหมอที่โรงพยาบาลสิ ผ่าตัดทุกวัน ศัลยกรรมนี่เคยเห็นจิตใหม่? เคยเห็นกายใหม่?

เขาเป็นคนผ่าตัดเปลี่ยนอวัยวะนะ เปลี่ยนหัวใจนะ เปลี่ยนทุกอย่างในอวัยวะทั้งหมดเลย แต่เขาไม่เคยเห็นกาย ไม่เคยเห็น! เพราะเป็นวิชาชีพของเขา เขาเห็นแต่กายของคนอื่น พยายามแต่รักษากายของคนอื่นให้กลับมาหายใจได้ป่วย เขาไม่เคยเห็นกายเลย! เพราะเขาไม่สะเทือนใจเขาเลย

แต่ถ้าผู้ที่ปฏิบัติ จิตมันสงบเข้ามา มันนุ่มไป ถ้ามันเห็นกายนะ เห็นกายโดยสัญญา เขาเรียกกายนอก พิจารณารูป รส พิจารณาผม ขน เล็บ ฟัน หนังกี่เขาเรียกกายนอก กายนอกนี่คือมันไปเห็นกายคนอื่นไง อย่างเช่นเราไปเที่ยวป่าช้า ไปดูซากศพนี่คือกายนอก

กายนอกมันเห็นแล้วมันจะสลดสังเวชแล้วสงบเข้ามา นี่คือสมณะ!! มันปล่อยาวเข้ามา มันเป็นเอกเทศเข้ามา จนมันเป็นเอกเทศของตัวเองแล้ว มันนุ่มไปเห็นหายโดยจิตเห็นกาย

จิตเห็น!! ไม่ใช่ตาเห็น ไม่ใช่สัญญาเห็น ไม่ใช่อารมณ์เห็น เห็นจากจิตมันจะสะเทือนหัวใจมาก เห็นจิต เห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรม มันจะสะเทือนหัวใจมาก การสะเทือนหัวใจเพราะอะไร

เพราะเราสบประมาทตลอดว่า พวกเราไม่เคยเห็นกิเลส เพราะตัวกิเลสมันอยู่ที่ใจ แล้วมันอาศัย กาย เวทนา จิต ธรรม ชั้น ๕ ออกหาเหยื่อ! กิเลสอาศัยการกระทำโดยสามัญสำนึกของมนุษย์ แล้วอาศัยสิ่งนี้ความสามัญสำนึกออกไปเที่ยวยึดมันถ้อมมัน แล้วเราไปเห็นตัวของมันที่มันอาศัย กาย เวทนา จิต ธรรม ออกไปยึดมันถ้อมมัน นั่นคือเห็นกิเลส!

ถ้าเมื่อได้เห็นหน้ากิเลสนะ หัวใจจะสั่นไหวมาก การเห็นกาย เวทนา จิต ธรรม โดยสังจะความจริง หัวใจจะสั่นไหว สั่นไหวมากๆ เพราะมันไปเห็นหน้าของกิเลสไง เหมือนกันเราเป็นมหาโจร ปล้น มา มาตลอดเลยแล้วไม่รู้ตัว แล้ววันนี้ไปเห็นข้อมูลว่ามีมิ่งอยู่ นี่ มิ่งอยู่ในกันขี้หัวใจนี้ มันจะสะเทือนขนาดไหน

โดยสามัญสำนึก เขาว่ากันไป จิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน นกแก้วดีกว่านะ นกแก้วนกขุนทองมันท่องได้ดีกว่านั้น ดีกว่าเยอะมาก นี่ไงเราถึงสังเวชว่าศาสนานี้มันมีของจริง มันมีความจริง แต่เราชาวพุทธใช้กันเป็นแผ่นเสียงตกร่อง ศาสนาจะเจริญ ศาสนาจะเสื่อมอยู่ตรงนี้ อยู่ตรงหัวใจ อยู่ตรงความจริง

“จิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน ใช้จิตพิจารณาอย่างไร?”

ให้จิตมันสงบ จะทำด้วยกำหนดพุทโธก็ได้ จะทำด้วยปัญญาอบรมสมาธิก็ได้ จนจิตมันสงบเข้ามา แล้วมันเห็นข้อเท็จจริง

การวิปัสสนา ถ้าจิตสงบเข้ามาเป็นปุถุชนและกัลยาณปุถุชน ถ้าเป็นกัลยาณปุถุชน ถ้าเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมจริง มันจะเป็นโสดาปัตติมรรค เป็นบุคคล ๘ จำพวก ที่เราทำวัตรกัน สังฆมคฺค บุคคล ๘ จำพวก บุคคลที่หนึ่ง คือจิตมันพัฒนาจนเข้าไปเป็นสุปฏิปันโน อหุปฏิปันโน ฉวยปฏิปันโน คือดำรงชีวิตถูกต้อง ในศาสนานะ ดำรงชีวิตถูกต้อง ทำงานถูกต้อง ทุกอย่างถูกต้อง คีจิ้นเรื่อย ๆ

ถ้าเห็นจริงมันจะเป็นบุคคลที่ ๑ ในมรรค ๘ แต่มันยังเจริญแล้วเสื่อม จนถ้าวิปัสสนาถึงที่สุดแล้ว มันจะถึงโสดาปัตติผล ถ้าถึงโสดาปัตติผลแล้วมันจะเป็นอรูปปจฺจธรรม ในธรรมจักร มันมีอยู่ ๒ ประเด็น คือธรรมะที่เป็น รูปปจฺจธรรม กับ อรูปปจฺจธรรม

รูปปจฺจธรรม คือสามัญสำนึก คือความเจริญแล้วเสื่อม คือความรู้สึกที่มันเกิดดับ คือความจำได้ เดี่ยวลืมเดี่ยวจำ แล้วคุณสมบัติ อย่างเช่นผลไม้ มันมีชั่วคราว มันมีการเปลี่ยนแปลง มันแปรสภาพ แต่ถ้าเป็นอรูปปจฺจธรรมนะ คือจิตคงที่ ไม่มีวันเสื่อม เสื่อมไม่ได้ มันเป็นอรูปปจฺจธรรม อยู่ในธรรมจักร

ถาม : ข้อที่ ๒.เมื่อพิจารณาไปแล้วต้องทำอะไรต่อไป

หลวงพ่ : จิตนี้คือจิตตานุปัสสนาสติปัฏฐาน และอันนี้ด้วย จะตอบไปด้วยกัน จะตอบให้หมด เหลืออีกใบเดียว

ถ้าพิจารณาจากตั้งแต่ที่แรกจนมันปล่อยวาง แล้วว่างหมดเลยนี่นะ เวลาภาคปฏิบัติถ้ามีครูบาอาจารย์ที่จริง มีครูบาอาจารย์ที่ถูกต้อง คำว่าถูกต้องคือมันจะรู้ไป เราจะบอกว่า แต่เดิมมันจะมีนักปฏิบัติมากเลย จะพูดกันอย่างนี้ “แต่เดิมผมเป็นคนจีโมโห ผมเป็นคนทีกินเหล้าเมายา ผมหย่าเป่ทั้งนั้นเลย แต่เดี๋ยวนี้ผมปฏิบัติธรรม ผมละได้หมดเลย”

เขาพูดกันนะ แล้วสังคมก็เชื่อถือกัน แต่เราไม่เชื่อ.. เพราะสิ่งที่จะทำ คนเราปฏิบัติ วิปัสสนากิเลสมันมีตลอด ความเป็นไปของจิต ความนึกคิด อารมณ์ของจิตมันแสดงตลอดไป สิ่งนี้มันเกิดได้ พอมันเกิดได้ขึ้นมา ถ้าเราไปเห็นสภาวะแบบนั้น มันจะปล่อยวางแล้วว่างมากเลย แล้วสบายอยู่พักใหญ่ ถ้าเราไม่เข้าใจเราก็ว่าสิ่งนี้เป็นธรรม ไม่ใช่.. มันเป็นทางผ่าน

อย่างคำว่า “สัม হল่น” คนเราเกิดมาเคยสร้างบุญกุศล เคยสร้างอะไรไว้บ้าง แล้วเวลามาทำมันจะออกมาทางนี้ แต่คำว่าสัม হল่นคือเราควบคุมไม่ได้ ถ้าในการวิปัสสนาเราจะเริ่มต้นตั้งแต่ว่าจิตเราสงบเข้ามา แล้วเราควบคุมทำงาน

ที่ว่าธรรมจักรที่มันหมุน จักรมันหมุน หมุนอย่างไร แล้วภาวนามยปัญญาที่มันหมุน มันหมุนไปอย่างไร แล้วมันทำลายแต่ละเที่ยว แต่ละครั้งมันทำอย่างไร ถ้ามันปล่อยโดยการภาวนาอย่างนี้ มันเป็นตัวทักท้วง มันเป็นการประหารชั่วคราว มันชั่วคราวเดี๋ยวมันก็เกิดอีก แล้วต้องทำอย่างนี้เป็นร้อยๆ หน

ในมุตโตทัย ในของครูบาอาจารย์ ไปถามปัญหาเถอะ ถ้าคนภาวนาขึ้นมาอย่างนี้นะ ครูบาอาจารย์ หลวงตาท่านจะบอกเลยว่า ให้ซ้ำ ให้ซ้ำ ให้ซ้ำ คำว่า “ซ้ำ” คือพยายามคราด ทำให้ชำนาญกันขึ้นมา

เพราะเดี๋ยวก็น่าปล่อยอีก เพราะเรามีกิเลสใจใหม่ พอมีอะไรขึ้นมาทุกคนอยากจะถึงเป้าหมาย ทุกคนอยากจะทำงานให้มันสำเร็จเสียที แต่มันไม่สำเร็จหรอก มันไม่ใช่หน้าที่ของเรา หน้าที่ของเราคือสร้างแต่เหตุความเพียรชอบ ถ้าบอกว่าเราทำความเพียรด้วย แล้วบอกว่าเมื่อไหร่จะถึงเสียที ความเพียรไม่ชอบแล้ว เพราะมันหมายถึงไปอนาคต มันไม่อยู่กับปัจจุบัน ปัจจุบันคือทำความเพียรอยู่ แล้วเมื่อไหร่จะถึงเป้าหมายซักที

เป้าหมายคืออะไร เป้าหมายคืออนาคต เป้าหมายไม่ใช่ปัจจุบัน แล้วเราทำอยู่ในปัจจุบันนี้ ใจเราก็น้อมไปเป้าหมายแล้ว มันดึงเราไปเท่าไรแล้ว

หน้าที่ของเรา ไม่มีทางที่เราจะจัดการเรื่องของอนาคตได้ เราจะต้องอยู่ตรงนี้ ถ้าในการปฏิบัตินะ ถ้าคนปฏิบัติแล้วมันจะลองผิดลองถูก ผิดมาตลอด ถ้าเป็นอย่างนี้มันทำได้แล้วมันคืออยู่พักหนึ่ง แล้วพอมันเสื่อมทุกคนจะรู้ แต่ขณะที่มันคืออยู่ มันเหมือนกับเหล็กที่ไฟยังแดงๆ อยู่ ควรจะตีให้ดี ควรจะบังคับให้ดี ถ้ามีครูบาอาจารย์แล้วไฟยังแดงๆ อยู่ มันยังตีได้ ไฟยังแดงๆ คือสมาธิก็พร้อม ทุกอย่างก็พร้อม

แล้วมันพร้อมนี้ไม่ใช่เกิดง่ายๆ นะ จังหวะและโอกาสที่เราเจอครูบาอาจารย์นี้สุดยอดมากเลย พอถึงที่สุดแล้วมันก็เสื่อมไป ต่ทั้งคปทานแล้วเสื่อมไป หลวงตาท่านบอกบ่อย เศรษฐีล้มละลาย คนที่ทำธุรกิจใหม่ๆ มันจะทุกข์จะยาก มันก็ทุกข์ยากประกาศนทำธุรกิจ แต่ถ้าใครมีธุรกิจใหญ่โตแล้วล้มละลาย แล้วจะเริ่มต้นใหม่ นี่คือจิตเสื่อม

ถ้าจิตเสื่อมอย่างนี้แล้วก็ต้องกลับมาที่สมณะ กลับมาที่พุทธโฆ กลับมาทำให้สงบขึ้นมา แล้วเรื่องของกามราคะ คนเข้าใจผิดหมดนะ เพราะส่วนใหญ่เห็นใหม่ เวลาพูดถึงการปฏิบัติกันนี้ก็ต้องคู่อสุภะ ต้องเพ่งอสุภะ ใช

ภายนอกนะ การเห็นกายกับการเห็นอสุภะนี้ต่างกัน การเห็นกายนี้ สักกายทิฎฐิ มีหลายสำนักสอนว่าให้กำหนดเข้าไปเลย แล้วไปแก้กันที่อวิชา เราบอกว่า มันเป็นไปได้ไม่ได้

เราเปรียบเหมือนเราเป็นสุภาพบุรุษ เหมือนคลุ่สัถย์นี้เราใส่สูท เราแต่งตัวครบ เราใส่สูท จิตปกติมันเป็นอย่างนี้ แล้วเราจะเอาเสื้อชั้นในมาซักโดยไม่ต้องถอดสูท ไม่ต้องถอดเสื้อเชิ้ต เราจะไปเอาเสื้อชั้นในออกมาซักได้ไหม มันเป็นไปได้ไม่ได้หรอก เราจะถอดเครื่องแต่งกายของเรา อันดับแรกคือดึงเอาสูทออกก่อน

สูทก็คือสักกายทิฎฐิ สูทก็คือความเห็นผิดเรื่องกายผิด เราเห็นผิดในเรื่องกาย เราเห็นว่ากายต้องเป็นเรา เห็นผิดโดยสามัญสำนึก แต่เห็นถูกโดยปัญญา เพราะเราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่บอกว่า “กายนี้ไม่ใช่เรา” แล้วเราก็มองเห็นคน

เกิดคนตายทุกวัน เห็นเผาทั้งทุกวัน แล้วเราก็ต้องตาย แล้วเราก็บอกว่า “ไม่ใช่เรา” โดยสัญญา แต่โดยสามัญสำนึกมันบอกว่าใช่ ใช่...

โดยกิเลสนะ ใश्य่อยเปอร์เซ็นต์ เรื่องกิเลสนะ อย่ามาหลอก หลอกเราไม่ได้.. เพราะเราก็ว่าใช่มาก่อนแล้ว จนกว่าจะไปทำลาย.. ให้บอกอย่างไรถึงไม่ใช่ ถึงอ้อ... อย่างนี้ถึงไม่ใช่

เวลาเราพิจารณาไป พอจิตสงบแล้วมันจะเห็นกาย เห็นกายแล้วเป็นอุคคหนิमित ถ้าพิจารณาขณะเป็นวิภาคะ อุคคหนิमितคือเห็นภาพนิ่ง เราต้องให้เป็นภาพเคลื่อนไหว ถ้าเป็นภาพนิ่งเราจะไม่รู้ภาพนิ่งมันมีอะไรปิดซ่อนเร้นอยู่ ถ้าเราให้เคลื่อนไหว ถ้าเราให้แยกส่วน นี่คือการวิปัสสนา วิปัสสนาคือการแยกแยะ การขยายส่วน แยกส่วน

การขยายส่วน แยกส่วน การทำลายนี่คือวิภาคะ นี่คือการวิปัสสนา แล้วถ้ามันเข้าไป เห็นบ่อยครั้งเข้ามันจะปล่อย ปล่อย ปล่อย พอปล่อยบ่อยครั้งแล้วถึงที่สุดนะ กายเป็นกาย จิตเป็นจิต ทุกข์เป็นทุกข์ ขาด! เป็นสมุจเฉทปหาน ไม่ใช่ตังคปหาน

ถ้าสมุจเฉทปหานขาดพับ! นี่พระโศดาบัน

ขันธ ๕ ไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ขันธ ๕ ขันธ ๕ ไม่ใช่ทุกข์ ทุกข์ไม่ใช่ขันธ ๕ วิจิกจจา ความล่งเลสงสัยในกาย เป็นไปไม่ได้ เพราะมันขาดแล้ว สิ้นพตปรามาส จาก การลুবคล่า ไม่ได้ ! เพราะมันรู้แจ้ง มันจะลুবคล่าไม่ได้ แล้ววิปัสสนาเข้าไปอีก ระหว่าง กายกับจิตแยกออกจากกัน มันถึงเข้าไปเห็นอสุกะง

อสุกะ กามราคะ มันอยู่นุ่น

กามราคะนี้.. แล้วคนเราปวดเพราะอะไร ปวดเพราะมีปฏิมะ ปฏิมะคือข้อมูล คอมพิวเตอร์ถ้าไม่มีข้อมูล เล่นไม่ได้หรือคอมพิวเตอร์ถ้าไม่มีโปรแกรม คอมพิวเตอร์ก็คือขยะอันหนึ่ง มนุษย์ก็เหมือนกัน ถ้าไม่มีข้อมูล ไม่มีปฏิมะ ปฏิมะคือมีข้อมูล สเป็ค สเป็คใครสเป็คมัน ถ้ามีข้อมูลพอมันเห็นสเป็คนี้จะถูกใจมาก ไปเห็นเขาโดยที่เขาไม่รู้ตัวตัวเองซ้อกเลย ถ้าข้อมูลที่มันแทงใจมาก แล้วมันผิศจินี้ โกรธ โกรธ!

กามราคะ ปฏิฆะนี้เกิดจากตรงนี้ โลก โกรธ หลง เกิดจากข้อมูลของจิตแต่ละดวง บางคนข้อมูลอย่างนี้ ความเห็นอย่างนี้จะกระเทือนใจมาก บางคนจะไม่กระเทือนใจ ความโกรธของคนก็คนละระดับ ความโกรธของคนก็ไม่เท่ากัน นี่ไง แล้วบอกว่า “เมื่อก่อนไม่เคยปฏิบัติเลย แต่เดี๋ยวนี้มาปฏิบัติละ ละได้หมดเลย โกรธก็เลิกแล้ว หลงก็เลิกแล้ว”

มันต้องไปพูดกับเด็กๆ มาพูดให้เราฟัง ไม่ฟังหรอก เพราะกว่าจะผ่านขั้นตอนมา จะทำลายมา เป็นขั้นเป็นตอนนะ มรรค ๔ ผล ๔ บุคคล ๘ จำพวก มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑ แล้วมันไต่เต้าขึ้นมาอย่างไร มันทำลายอย่างไร มันทำลายขึ้นมาเป็นขั้นเป็นตอนนะ

สิ่งที่ทำมันเสื่อมไปแล้ว มันก็คือเสื่อมไปแล้ว มันเสื่อมไปแล้วนะ แล้วของที่ทำมันผ่านไปแล้ว ทุกคนที่มีอายุจะบอกเลย ถ้าย้อนอดีตได้จะไม่ทำอย่างนี้.. ถ้าย้อนไปตอนเด็กๆ ได้.. จะไม่ทำอย่างนี้ คือเราจะเลือกสิ่งที่มันจะประสบความสำเร็จมากกว่านี้ไง เห็นไหม

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่เสื่อมไปแล้วก็คือสิ่งที่ผ่านมาแล้ว จะต้องเกิดในปัจจุบันนี้ นี่ไง การแก้ไขกิเลส มันต้องแก้กันที่ปัจจุบันนี้เท่านั้น ไปแก้ที่อื่นไม่ได้...

ถาม : ทำไมเวลาฟังธรรม บางครั้งจิตก็สบาย บางครั้งจิตก็บีบคั้น

ตอบ : ไม่ต้องฟังธรรมบางทีก็สบาย บางทีก็บีบคั้น ไม่ต้องฟังธรรมมันก็เป็นแล้วฟังธรรมมันเป็น มันจะเป็นอะไร? ฟังธรรมแล้วบางทีมันก็สบาย เพราะอะไรรู้ไหม เพราะมันตรงกับทัศนคติเรา

บางทีฟังธรรมขึ้นมามันบีบคั้น อย่างเช่น ถ้าเราทำอะไรเป็นความผิดไว้ เราทำทุจริตไว้ แล้วเวลาไปฟังธรรม อาจารย์พูดมาตรงใจเลยนะ โอ้โห.. ยิ่งบีบคั้นใหญ่เลย บีบคั้นเพราะมันตรงกับความรู้สึกในจิตเราไง กิเลสถ้ามันเห็นสภาวะแบบนั้น บางทีมันก็บีบคั้น บางทีมันก็สบาย สบายเพราะอะไร เพราะเราต้องการสิ่งนี้ เราต้องการบุญกุศล เราต้องการคุณงามความดี แล้วท่านพูดถึงคุณงามความดี พูดถึงการเชิดชู เห็นไหม

ธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ควรเชิดชูคนที่ควรเชิดชู ควรกตัญญูคนที่ควรกตัญญู ธรรมะตรงไปตรงมา เห็นไหม สิ่งตรงไปตรงมานี้เป็นธรรม ถ้าฟังแล้วสบาย ฟังแล้วดี มันก็เข้ากับการฟังธรรมไป

ฟังธรรมนะ อานิสงส์ของการฟังธรรม สิ่งที่ไม่เคยได้ยินได้ฟัง เราจะได้ฟัง สิ่งที่ได้ยินได้ฟังแล้ว ตอกย้ำมัน ตอกย้ำไป สิ่งที่ได้ยินได้ฟัง ธรรมะนี้ของเก่าแก่ ๒,๐๐๐ กว่าปีมาแล้ว ธรรมะเหมือนอย่างนี้ พระพุทธเจ้าก็เทศน์อย่างนี้ เพียงแต่ว่า พระพุทธเจ้าจะรู้ จริตนิสัย พุทธกิจ ๕ เห็นไหม จะเล็งญาณ จะรู้นิสัย รู้ความต้องการ รู้เกี่ยวกับสิ่งที่เป็นไป รู้จักอดีตชาติของเรา จะพูดให้ตรงกับข้อมูลไป

เปรียบกับจูฬปันถก พี่กับน้อง มหาปันถกเป็นพี่ จูฬปันถกเป็นน้อง มหาปันถกเป็นพี่ เป็นพระอรหันต์ เอน้องชายมาบวช ให้ท่องบาลีข้อหนึ่ง ท่องไม่ได้ อย่างไม่ท่องไม่ได้ พระอรหันต์นะ ก็เลยบอกว่า ให้สึก อายคนอื่นเขา จูฬปันถกก็จะไปสึก พระพุทธเจ้ารู้ มองเห็นสิ่งที่เป็นข้อมูลจากหัวใจอันเดิม ก็ไปดักอยู่ที่ประตู

“จูฬปันถกเธอจะไปไหน?”

“จะไปสึก”

“ทำไมถึงจะสึกล่ะ”

“พี่ชายให้สึก ”

“เธอบวชเพื่อใคร ”

“บวชเพื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ”

“มานี่ๆ ไม่ต้องสึก ให้เอาผ้าขาวไปลูบ”

“ผ้าสีขาวหนอ.. ผ้าสีขาวหนอ.. ”

ผ้าขาวลูบด้วยมือ ลูบไปลูบมาผ้าก็เริ่มดำขึ้นมา มันปัง! เป็นพระอรหันต์ มีอภิญา ๖ ระลึกไปได้หมดเลย แต่ทำไมพี่ชายเป็นพระอรหันต์ ทำไมไม่รู้ข้อมูลตรงนี้ แต่ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอาข้อมูลตรงนี้มาใช้ได้

นี่ไง การเกิดกับครูบาอาจารย์ที่เป็นของจริง ครูบาอาจารย์ที่เป็นของถูกต้อง ท่านจะแก้ไขตรงนี้ให้เราได้อย่างไร แต่ถ้าเราไปเจอครูบาอาจารย์ที่เป็นขონไม้ มันจะกลิ้งทับเรานะ เป็นครูบาอาจารย์แต่ต้องให้เราแบกไว้

มันถึงเป็นอำนาจวาสนา ถ้าวาสนาอย่างนี้เกิดขึ้นมา ฟังธรรมขึ้นมามันก็บีบคั้น มันก็เป็นครั้งเป็นคราว บางทีจิตเราก็คือ เราถึงบอกใจ ไม่ต้องฟัง มันก็สบาย ถ้ามันสบาย ไม่ต้องฟังบางทีมันก็บีบคั้น

การบีบคั้นหรือการไม่บีบคั้นนี้ จิตของเรามันเป็นอนิจจัง ที่พูดเมื่อกี้เห็นใหม่ว่า “จิตของเราเปรียบเหมือนช่างสารที่ตกมัน” แล้วใครจะเอามันไว้ในอำนาจได้ เอาไว้ในอำนาจไม่ได้ แต่ก็ต้องพยายามเอา เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนพวกมิกิเลสอย่างเรานี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่สอนพระอรหันต์

แม้แต่เป็นพระโสดาบันแล้ว วางใจได้เพราะพาดกระแส คือเขาต้องถึงเป้าหมายเด็ดขาด เป็นพระโสดาบันแล้ว เขาจะต้องเป็นพระอรหันต์ต่อไปแน่นอน แต่ถ้ายังเป็นปุถุชนอยู่ มันอยู่ที่อารมณ์ความรู้สึก คุณติ การเกิดและการตาย มันจะผิดตลอด.. มันผิดตลอด.. อะไรที่เราพยายามควบคุมจิตใจเรามาตลอดเลย มาเจอสิ่งใดที่มันสะเทือนใจ มันไปแล้ว เราไม่ได้ทำนะ แต่เราไปเจอเข้า จิตมันตก พอจิตมันตก มันเป็นไปนะ

จิตนี้สำคัญมาก ถ้าจิตเราดี เวลาตายมันเหมือนปุยนุ่น มันจะลอยขึ้นสู่ที่สูง จิตเรารักษาไว้ เวลาออกจากร่างมันเหมือนปุยนุ่นเลย มันจะลอยไปเลย แต่ถ้าจิตเรามีอคติ จิตเรามีความทุกข์ มันจะเหมือนก้อนหิน เวลาตายมันจะตกลง จิตเป็นได้ขนาดนี้

เป็นปุยนุ่นก็ได้ เป็นก้อนหินก็ได้ แล้วทำไมมันถึงเป็นได้ละ เอ้า.. คិតติ

ทั้งๆ ที่มันเป็นธรรมชาติ ทำไมมันเป็นได้ ฟังสิ เวลาฟังธรรมแล้วสบาย มันว่างเหมือนปุยนุ่นไหม? เวลามันบีบคั้น มันเหมือนก้อนหินไหม? จิตมันเป็นได้ร้อนสันพันคม มันเป็นได้โดยมหัศจรรย์ แปลกประหลาดมาก แล้วเวลามาปฏิบัติ เวลาวิปัสสนึกเห็นใหม่ มันเป็นไปหมดนะ แล้วเรานี่เป็นธรรม.. นี่เป็นธรรม.. ไม่เป็นนะ

เราต้องเป็นสุภาพบุรุษ เราต้องตรวจสอบใจเราเอง ถ้ามันเป็น เป็นเพราะอะไร คุณี หลวงตาท่านอยู่ที่หนองผือ ตอนเป็นโรคเสียดอก ท่านบอกเลย เวลาจิตมันเสวยอารมณ์ แล้วก็ปล่อย เสวยอารมณ์แล้วก็ปล่อย “อย่างนี้ไม่ใช่พระอรหันต์หรือ?”

เพราะว่าสร้างอำนาจนามาเป็นถึงมหา ตัดทันทีเลย ไม่ใช่! ไม่ใช่เพราะอะไร เพราะมันลึกลับสงสัย “อย่างนี้ไม่ใช่พระอรหันต์หรือ?” ถ้ามันเป็นจริงมันจะไม่ “อย่างนี้” “อย่างนี้ไม่ใช่พระอรหันต์หรือ?”

ถ้าเป็นรณะ “อย่างนี้ไม่ใช่พระอรหันต์หรือ?”

“ใช่ๆๆๆ”

มันจะตามไปเลย แล้วก็เสร็จ จะไปกลิ้งอยู่นั่นอีกนานเลย ท่านบอก “อย่างนี้ไม่ใช่พระอรหันต์หรือ” “ไม่ใช่ ไม่เอา” แล้วเวลาท่านพิจารณาสุกะเห็นใหม่ ที่บอกว่าเวลาพิจารณาไปจนหมดเลย แล้วเอาสุกะมาแนบไว้ เอาความสวยงามมาแนบไว้ จน ๓ วัน

คือเอาสิ่งที่ถูกสเป็คเลย ถูกสเป็คที่สุดแล้วแขวนคอไว้เลย ของเราๆ เพราะพิจารณาสุกะจนปล่อยหมดแล้ว แต่มันไม่ขาด ยังไม่สรุป ไม่จบ จบไม่ได้ ไม่สมมุติเจต ทำไปจนมันทำไม่ได้เลย นี่ไง โธ.. ปฏิบัติไปเถอะเวลากิเลสมันหลอกแล้วจะรู้ ทำดีนี่มันหลอกไปข้างหน้าตลอด อย่าว่าแต่ทำชั่วเลย ทำชั่วทำผิดนะ ไม่ต้องพูดถึง มันกลิ้งไปอยู่นั่นนะ เดียวมันก็ไปตักน้ำร้อนขึ้นมา มันก็จะรู้ มันจะตื่นทันที ทำดีมันยังมีเล่ห์เหลี่ยมนะ นี่อาจารย์สำคัญตรงนี้!

เล่ห์เหลี่ยมของกิเลสที่มันหลอกมึง มันจะทำมึงให้มึงหัวคว่ำคะมำหางาย ให้มึงอยู่ในอำนาจของมัน กิเลสร้ายกาจนัก!

พอพิจารณาไป มันหมด มันจับอะไร ไม่ได้เลย ก็เลยเอาสุกะ คือเอาสิ่งที่ดีที่สุดมาแขวนคอไว้ ใหม่ๆ มันก็บอก ไม่มีฯ จนสามสี่วัน แล้วมันขยับ ไหนล่ะ ไหนว่าไม่มี ขยับ หมายถึงว่า จิตมันขยับ จิตมันมีการรับรู้ จิตมันตอบสนอง

สาธุนะ พูดถึงหลวงตาบ่อย แต่เราพูดด้วยความเชิดชู เราไม่ได้พูดด้วยว่า..เขาจะว่าวัตรอยเท้า ไม่ใช่ แต่จะพูดเพราะเวลาท่านเทศน์จริงอย่างนี้มันจะจับ แล้วเอามาเป็นคติ

ไง มันเป็นวิทยานิพนธ์ของท่าน ท่านทำของท่านมา มันมีแต่ละชั้นแต่ละตอน แล้วเราฟัง เวลาคุยธรรมะกัน ชมรมสากจตุร เอตมมุงคตมุตตม คนเราน่ะทุ่มทั้งชีวิตเลย ทำมาแล้วมา คุยให้เราฟัง เราจะเก็บข้อมูลตลอด

ชมรมสากจตุร เอตมมุงคตมุตตม แล้วเวลาท่านพูดเห็นใหม่ เอามาเนบไว้จนมัน แสดงตัวขึ้นมา แล้วท่านถึงวิปัสสนาไป จนถึงที่สุดมันเกิดมาที่จิต แล้วทำลายกันที่จิต นี่ กามราคะขาด แล้วเวลามันออกไป ที่ว่า เสวยแล้วปล่อย เสวยแล้วปล่อย “อย่างนี้ไม่ใช่ พระอรหันต์หรือ?” “ไม่ใช่” ปิดทิ้งเลย

จะบอกว่า เราจะปฏิบัติ เราต้องเป็นสุภาพบุรุษ เราต้องตรวจสอบ ถ้าเราเชื่อเราเอง นะ มันเป็นธรรมะสมยอมกับกิเลส กิเลสจะอ้างธรรมะ แล้วให้เราสมยอมกับมัน ว่านี่ เป็นธรรม นี่เป็นธรรม แล้วเราก็เชื่อมั่น เป็นธรรมะสมยอม ไม่ใช่ธรรมะสมยอมนะ กิเลสทั้งดุ้น

จะขยายเวลาหรือจะให้หยุดเนี่ย มันได้เวลาแล้วละ ๓ โมง หยุดก่อนเนาะ แล้ว เดี่ยวรอบต่อไปเนาะ เอวัง